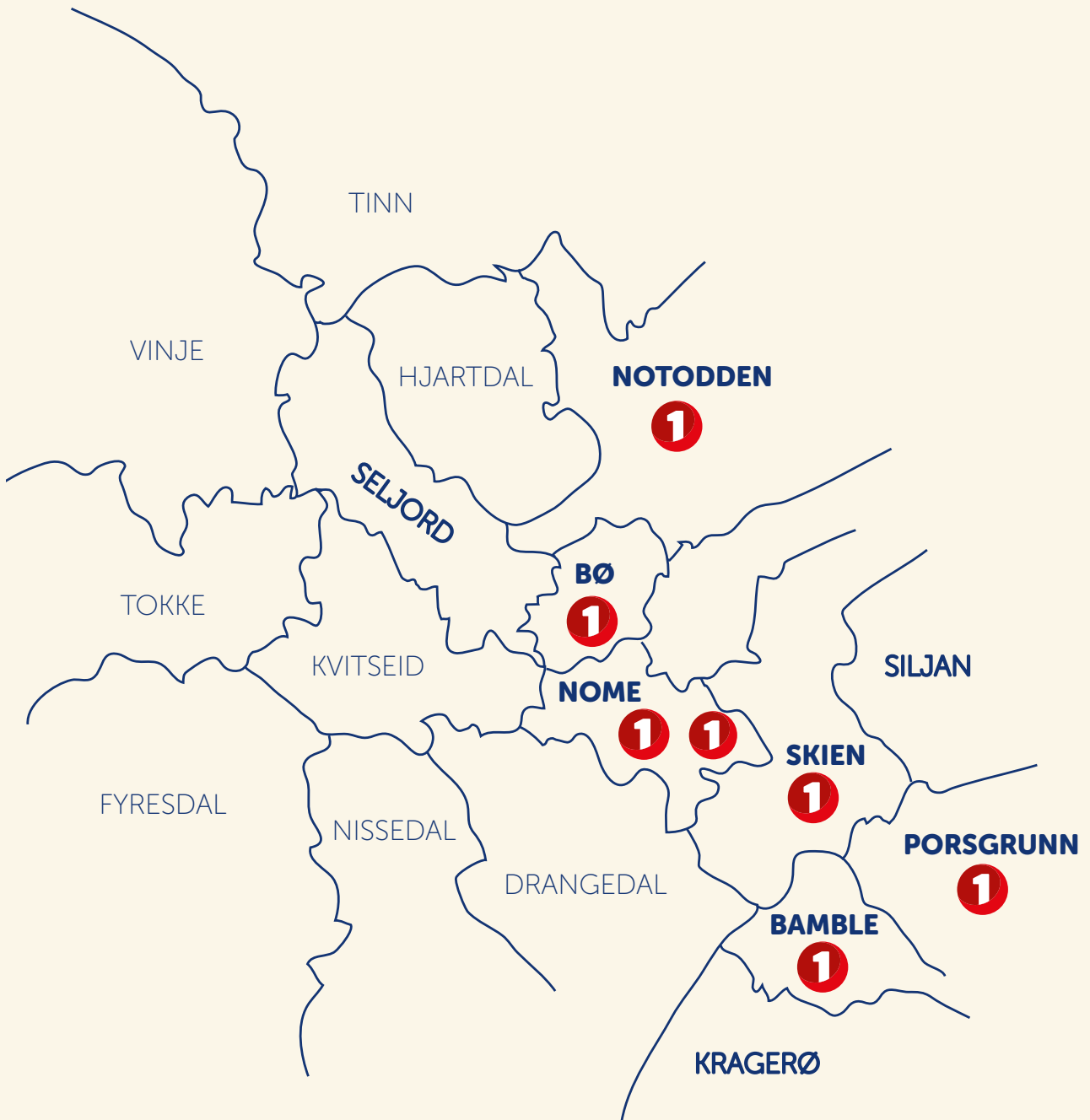

Q3
2019
Delårsregnskap

Innhold

04 HOVEDTALL FRA KONSERN

05 NØKKELTALL FRA KONSERN

06 TILBAKEBLIKK TREDJE KVARTAL 2019

07 OM SPAREBANKEN TELEMAR

09 STYRETS BERETNING

16 RESULTAT

17 BALANSE

18 EGENKAPITALENDRING

20 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

21 RESULTAT OG NØKKELTALL FRA KVARTALSREGNSKAPENE
(KONSERN)

23 NOTER

Hovedtall fra konsern

	Q3 2019		Q3 2018		Per Q3 2019		Per Q3 2018		2018	
	mnok	%	mnok	%	mnok	%	mnok	%	mnok	%
Resultatsammendrag										
Netto renteinntekter	112	1,74 %	98	1,59 %	318	1,69 %	286	1,61 %	390	1,64 %
Netto provisjons- og andre inntekter	62	0,96 %	61	0,99 %	176	0,52 %	172	0,54 %	231	0,97 %
Netto resultat fra finansielle investeringer	4	0,06 %	11	0,17 %	75	0,22 %	59	0,19 %	64	0,27 %
Sum netto inntekter	178	2,76 %	170	2,76 %	569	1,69 %	518	1,63 %	686	2,88 %
Sum driftskostnader	73	1,13 %	77	1,25 %	233	0,69 %	222	0,70 %	324	1,36 %
Resultat før tap og skatt	105	1,63 %	93	1,51 %	336	1,00 %	296	0,93 %	362	1,52 %
Tap på utlån og garantier	7	0,11 %	-4	-0,07 %	15	0,05 %	2	0,01 %	-1	0,00 %
Resultat før skatt	98	1,52 %	97	1,58 %	321	0,95 %	294	0,92 %	363	1,53 %
Skattekostnad	23	0,36 %	22	0,35 %	63	0,19 %	58	0,18 %	72	0,30 %
Resultat før øvrige resultatposter	74	1,16 %	75	1,23 %	257	0,76 %	236	0,74 %	291	1,22 %
Sum andre inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen	-0,3	0,00 %	-0,1	0,00 %	-2	-0,01 %	7	0,02 %	7	0,03 %
Totalresultat	74	1,15 %	75	1,23 %	255	0,76 %	243	0,76 %	298	1,25 %

Nøkkeltall fra konsern

Beløp i mnok	Per Q3 2019	Per Q3 2018	2018
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning *	10,5 %	10,8 %	9,7 %
Kostnadsprosent (konsern) *	41,0 %	42,8 %	47,2 %
Kostnadsprosent (morbank) *	38,9 %	39,8 %	45,0 %
Balansetall			
Brutto utlån til kunder inkl. overføring til kredittforetak *	32 109	30 126	30 647
Brutto utlån til kunder på balansen	22 524	21 275	21 434
Utlån overført til kredittforetak	9 585	8 852	9 213
Utlånsvekst inkludert overføring til kredittforetak siste 12 mnd *	6,6 %	7,7 %	7,7 %
Utlån overført til kredittforetak i % av brutto utlån *	29,9 %	29,4 %	30,1 %
Innskudd fra kunder	16 119	15 201	15 053
Innskuddsvekst siste 12 mnd *	6,0 %	10,3 %	7,0 %
Innskuddsdekning på balansen *	71,6 %	71,5 %	70,2 %
Innskuddsdekning inkludert kredittforetak *	50,2 %	50,5 %	49,1 %
Likvidetsreservekrav LCR (morbanken)	137 %	183 %	173 %
Forvaltningkapital	25 775	24 508	24 517
Forvaltningkapital inkludert kredittforetak *	35 360	33 359	33 729
Vekst i forvaltningkapital inkludert kredittforetak siste 12 mnd *	6,0 %	8,0 %	6,9 %
Egenkapital ekskludert hybridkapital	3 322	2 988	3 134
Tap og mislighold i % av brutto utlån			
Tapsprosent utlån *	0,07 %	0,01 %	0,00 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån *	0,50 %	0,38 %	0,32 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån *	0,24 %	0,27 %	0,21 %
Tapsavsetning i % av brutto utlån *	0,55 %	0,62 %	0,56 %
Soliditet			
Ren kjernekapitaldekning (forholdsmessig konsolidert)	16,3 %	15,8 %	16,5 %
Kjernekapitaldekning (forholdsmessig konsolidert)	17,2 %	16,8 %	17,4 %
Kapitaldekning (forholdsmessig konsolidert)	18,9 %	18,8 %	19,3 %
Uvektet kjernekapitaldekning (LR) (forholdsmessig konsolidert)	8,2 %	8,1 %	8,4 %
Ansvarlig kapital (forholdsmessig konsolidert)	3 549	3 295	3 440
Risikovektet balanse (forholdsmessig konsolidert)	18 766	17 529	17 869
Ren kjernekapitaldekning (morbanken)	17,9 %	17,2 %	18,2 %
Kjernekapitaldekning (morbanken)	18,6 %	18,0 %	19,0 %
Kapitaldekning (morbanken)	20,3 %	19,8 %	20,8 %
Uvektet kjernekapitaldekning (LR) (morbanken)	9,9 %	9,8 %	10,2 %
Ansvarlig kapital (morbanken)	2 809	2 576	2 714
Risikovektet balanse (morbanken)	13 820	13 009	13 023
Kontor og bemanning			
Antall kontor	7	7	7
Antall årsverk	176,5	180,8	179,3
herav morbank	146,5	152,3	150,8
Antall ansatte	183	189	188
herav morbank	153	159	158
Egenkapitalbevis			
EK-bevisbrøk **	49,0 %	36,0 %	39,7 %
Børskurs (NOK)	123,00		116,96
Børsverdi mnok	1 341		1 275
Bokført egenkapital per EK-bevis (NOK) (konsern) *	149,48	147,36	143,81
Bokført egenkapital per EK-bevis (NOK) (morbanken) *	143,09	141,31	137,78
Resultat per EK-bevis (NOK) (konsern) *	11,52	8,41	11,20
Resultat per EK-bevis (NOK) (morbanken) *	10,98	8,31	10,82
Utbytte per EK-bevis (NOK)			5,50
Pris/resultat per EK-bevis (konsern) *	7,99x		10,44x
Pris/bokført egenkapital (konsern) *	0,82x		0,81x

*Definert som alternative resultatmål (APM) – se vedlegg til kvartalsrapporten

** Vektet EK-bevis brøk for 2018 - beregnet 36,0 % fra 01.01.-02.10.18, og 51,1 % 03.10.-31.12.18

Tilbakeblikk tredje kvartal 2019

JULI

Banken er sponsor for parkjazzen i Brekkeparken i Skien

Skien har et svært godt jazzmiljø på nasjonalt og internasjonalt nivå som vi har ønsket å løfte frem og synliggjøre. I snitt har de 4000 publikummere i sesongen.

Sammen om å tilrettelegge for frivillighet i idretten

SpareBank 1-alliansen og Spond har inngått samarbeid om en ny og forenklet organiseringstjeneste for lag, foreninger og klubber i Idretts-Norge. Målet er å senke terskelen for å ta på seg frivillige verv. Med en halv million brukere har Spond på kort tid blitt Norges ledende tjeneste for organisering av lag og foreninger.

AUGUST

Historiens beste halvårsresultat fremlegges med kapitalmarkedsdager i Porsgrunn og Oslo

Etter et første halvår med høy aktivitet i Sparebanken Telemark lander det ordinære resultatet etter skatt på 183 millioner kroner, en økning på 22 millioner kroner fra samme periode i fjor.

Banken er 175 år!

Jubileumslogoen vår er på plass på brystet når Odd møtte Rosenborg lørdag 17. august 🎉🎊

SEPTEMBER

Besøk av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen med flere i bankens lokaler i Porsgrunn hvor banken orienterte om virksomheten, 175 års jubileet, børsnoteringen og regulatoriske utfordringer.

Fremtind fikk konsesjon til å drive livsforsikringsvirksomhet

Fremtind Forsikring AS fikk tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikringsvirksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS. Fisjon av personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring og DNB Livforsikring til Fremtind Livsforsikring forventes gjennomført i Q1 2020.

Åpning av nye Østre Porsgrunn Kirke

Åpning av Østre Porsgrunn Kirke søndag 15. september hvor banken sammen med Grenlandstiftelsen av bidratt med bidrag til nytt orgel

Norges Bank setter opp styringsrenten

Norges Bank setter opp styringsrenten med 0,25 prosentpoeng for fjerde gang på 12 måneder til 1,50 prosent.

Om Sparebanken Telemark

Dette er Sparebanken Telemark

Sparebanken Telemarks virksomhet er bygget på målsetning om å være en solid og god lokal aktør som skaper verdier i vår region. Med en kombinasjon av lokal tilstedeværelse, solid rådgiverkompetanse, fysisk tilgjengelighet og gode digitale løsninger er målsetningen å levere gode kundeopplevelser. Bankens styrker er bygget på nærhet til kundene og raske, effektive beslutningsprosesser. God lokalkunnskap og høy faglig kompetanse gjør kundebehandlingen fleksibel og effektiv.

Visjon

SpareBank 1 Telemark – banken for Telemark og telemarkinger.

Verdier

Nær

Vi har nærhet til våre kunder og samarbeidspartnere. Dette etterlever vi gjennom personlige relasjoner, fysisk tilgjengelighet og god kommunikasjon gjennom bruk av moderne kundebetjeningsløsninger.

Dyktig

Vi har relevant kompetanse og tilstreber en dyktighet som både vi og våre kunder kan være stolte av. Med kompetanse mener vi produktet av kunnskap, ferdighet og holdning.

Engasjert

Vi er initiativrike og entusiastiske. Vårt engasjement overfor kunder og samfunnet bidrar til et bedre liv i Telemark og for telemarkinger. Vi ønsker å sikre kapital til næringsutvikling, legge til rette for boligbygging og generelt bidra til at fylket vårt er rikt på opplevelser og aktivitet for store og små. Derfor er vi stolte av å kalle oss Banken for Telemark og telemarkinger.

Strategisk hovedmålsetning

Vi er tilstede for kunden når han eller hun trenger oss, og kundene skal oppleve at våre ansatte ønsker å skape nye og opprettholde gode relasjoner. Vi effektiviserer fortløpende bankens verdikjede, og vi jobber for å bli Norges beste bank på implementering. Vi har en kultur som skaper verdier sammen med ansatte som er endringsvillige. Vi er en lønnsom og solid bank som er attraktiv for våre kunder og eiere. Vi skal oppnå en avkastning på egenkapitalen på minimum 9 %.

Styrets beretning

SpareBank 1 Telemark

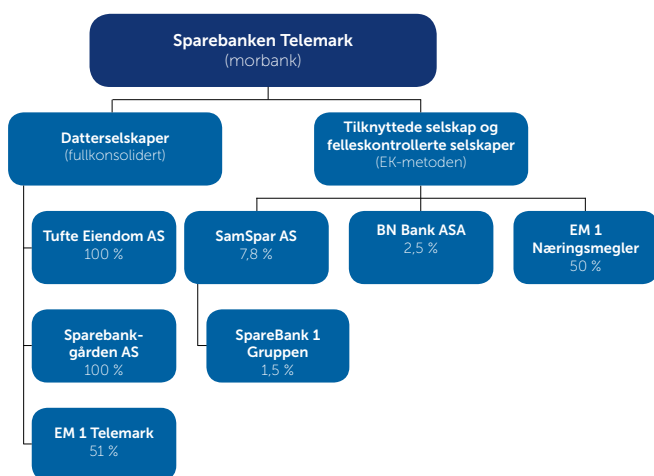
Sparebanken Telemark med markedsnavn SpareBank 1 Telemark har som visjon å være Banken for Telemark og telemarkinger. Markedsområdet er Telemark, men også utflyttede telemarkinger.

Sparebanken Telemark har sin forretningsadresse i Storgata 117, Porsgrunn i tillegg til kontorer i Skien, Bamble, Nome, Bø og Notodden.

EiendomsMegler 1 Telemark er samlokalisert på bankens kontorer i Porsgrunn, Skien, Nome, Notodden og Bø.

Konsernet Sparebanken Telemark består av morbanken og tre datterselskaper: Tufte Eiendom AS (100 %), Sparebankgården AS (100 %) og EiendomsMegler 1 Telemark AS (51 %).

I tillegg har banken tre tilknyttede selskaper (TS) /felleskontrollerte virksomheter (FKV): SamSpar AS (7,8 %), BN Bank ASA (2,5 %) og EiendomsMegler 1 Næringsmegling AS (50 %).

Hovedtrekk hittil i 2019

- Netto renteinntekter inkl. prov.innt fra kredittforetak 374 (339¹) mnok
- Ordinært resultat etter skatt 257 (236) mnok
- Avkastning på egenkapital 10,5 (10,8) %
- Resultat per egenkapitalbevis 11,52 (8,41) nok
- Ren kjernekapitaldekning² 16,3 (15,8) %
- Vekst i utlån 6,6 (7,7) % og i innskudd 6,0 (10,3) % siste 12 måneder

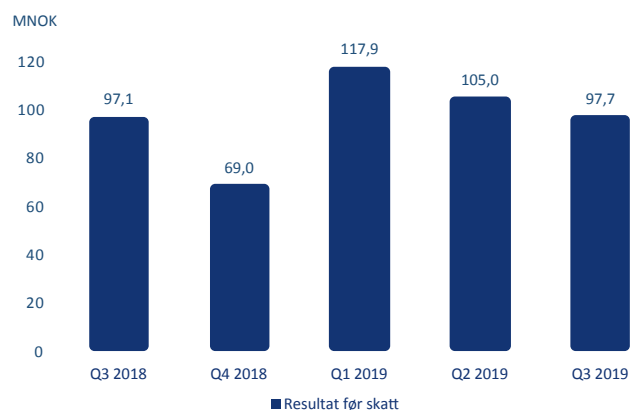
Hovedtrekk i tredje kvartal 2019

- Ordinært resultat etter skatt 74 (75) mnok
- Renteøkning på utlån og innskudd med effekt fra 8. august
- Tap på utlån viser en kostnadsføring på 7 (-4) mnok
- Utlånsvekst på 2,0 (1,9) %
- Finansdepartementet har sendt forslag til nye kapitalkrav for banker på høring

Resultat

Etterfølgende kommentarer og tallstørrelser refererer seg til konsernet dersom annet ikke fremgår.

Konsernet Sparebanken Telemark oppnådde et resultat før skatt på 321 (294) mnok, og et resultat etter skatt på 257 (236) mnok ved utgangen av tredje kvartalet 2019. Dette ga en egenkapitalavkastning for konsernet på 10,5 (10,8) %.

Konsernets resultat påvirkes av engangseffekter knyttet til Fremtind-transaksjonen og verdiregulering av eiendom i SpareBank 1 Forsikring AS som gir en annualisert effekt på egenkapital-avkastningen på 1,5 %-poeng per tredje kvartal.

Tilsvarende resultat for morbanken ble på 306 (290) mnok, mens resultat etter skatt ble 244 (234) mnok. Dette ga en egenkapitalavkastning for morbanken på 10,4 (10,8) %. Økningen i resultatet fra foregående år skyldes utbytte knyttet til Fremtind transaksjonen (26 mnok), samt 35 mnok (15 %) i bedring på underliggende drift før tap. Med underliggende drift menes endring netto renteinntekter og provisjonsinntekter samt driftskostnader.

Sammenlignet med 2018 er netto renteinntekter og provisjonsinntekter styrket med 35 mnok. I inneværende kvartal er tapsavsetningene økt som følge av utlånsvekst samt migrering mellom trinnene i tapsmodellen. Se note 5 og 7 for nærmere spesifisering. Dette påvirker resultatet negativt med 7 mnok.

1 Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt

2 Forholdsmessig konsolidert finansforetak, se note 4. Inkl. resultat hittil i år justert for forventet utbytte.

Rentehevingen fra 8. august på utlåns- og innskuddsrenten med inntil 0,25 % poeng ga en positiv effekt på netto renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra kredittforetak på i underkant av 6 mnok.

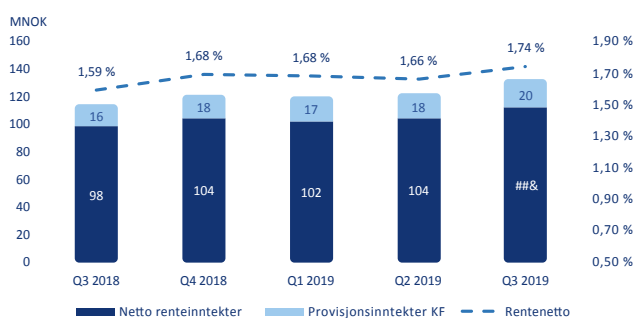
Banken besluttet i september å øke utlåns- og innskuddsrenten med inntil 0,25 %-poeng fra 8. november 2019. Rentehevingen forventes å ha ytterligere positiv effekt på netto renteinntekter fra fjerde kvartal.

Netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra kredittforetak

Netto renteinntekter var 318 (286) mnok, som er en økning på 32 mnok (11,2 %) sammenlignet med fjoråret. Renteinntekter fra lån overført til kredittforetak regnskapsføres som provisjonsinntekter og utgjorde 55 (53) mnok.

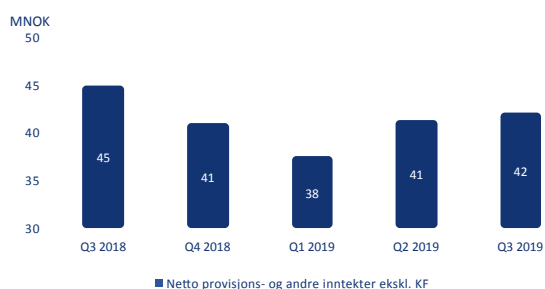
Samlede netto renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra kredittforetak var 374 (339) mnok. Dette tilsvarer en økning på 35 mnok (10,3 %) fra i fjor.

Konsernets rentenetto er styrket med 0,8 % -poeng sammenlignet med 2018, og var per utgangen av kvartalet på 1,69 (1,61) % av av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ekskl. provisjonsinntekter fra kredittforetak er marginalt økt fra fjoråret med 1 mnok (1,1 %) og endte på 121 (120) mnok. Noe høyere andre inntekter i 2018 skyldes gevinst ved salg av to av bankens fritidseiendommer (4,5 mnok).

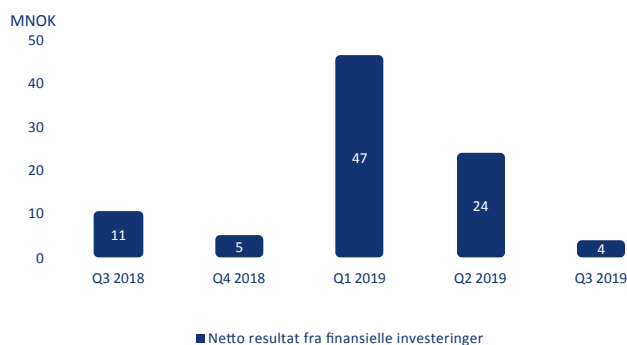
Netto resultat fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer utgjorde 75 (59) mnok herav netto resultat fra eierinteresser på 62 (21) mnok.

Inntektsøkningen fra eierinteresser skyldes i hovedsak Fremtind transaksjonen og oppskrivning av livselskapets eiendomsportefølje. Resultatet til SpareBank 1 Gruppen for tredje kvartal er som forventet noe lavere enn de to foregående kvartalene i år. Fremtind Forsikring AS og SpareBank 1 Forsikring AS rapporterer noe høyere skadeprosent og forsikringsmessige avsetninger. Resultat fra finansinntekter kompenseres delvis for svakere forsikringsresultat. SpareBank 1 Telemarks andel av SpareBank 1 Gruppens resultat utgjør om lag 57 (15) mnok.

BN Bank ASA rapporterer resultat som forventet i inneværende kvartal. Bankens andel av BN Banks resultat per tredje kvartal er 6 mnok, 0,6 mnok høyere enn samme periode i fjor.

Netto resultat fra andre finansielle investeringer var 2 mnok mot 19 mnok i 2018. Reduksjonen skyldes verdiøkning på aksjene i SpareBank 1 Betaling (Vipps, BankAxept og BankID) på om lag 20 mnok i 2018.

Fremtind har fått konsesjon til å drive livsforsikringsvirksomhet

Fremtind Forsikring AS fikk 2. september 2019 tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikringsvirksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS.

Dette innebærer at de individuelle personrisiko-forsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS, overføres til Fremtind Livsforsikring AS.

Fisjonen vil bli gjennomført med regnskapsmessige virkning per 1. januar 2020.

Det er lagt til grunn en samlet verdi av personrisikoområdet på om lag 6,3 mrd. nok. Fisjonen vil medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå.

Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen er om lag 1,7 mrd. nok. Sparebanken Telemarks andel av denne økningen (1,5 %) utgjør om lag 26 mnok og vil inntektsføres i første kvartal 2020. Transaksjonen vil ikke ha noen effekt på kapitaldekningen.

SpareBank 1 Gruppen AS vil få en skattefri gevinst på om lag 950 mnok som følge av denne transaksjonen. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. Sparebanken Telemarks andel av et eventuelt utbytte på om lag 950 mnok (1,5 %), utgjør 14 mnok.

DNB har en opsjon på å kjøpe seg opp fra 35 % til 40 % i Fremtind Forsikring AS innen 31. mars 2020. Hvis DNB utøver opsjonen vil SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) få en gevinst på om lag 850 mnok. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten.

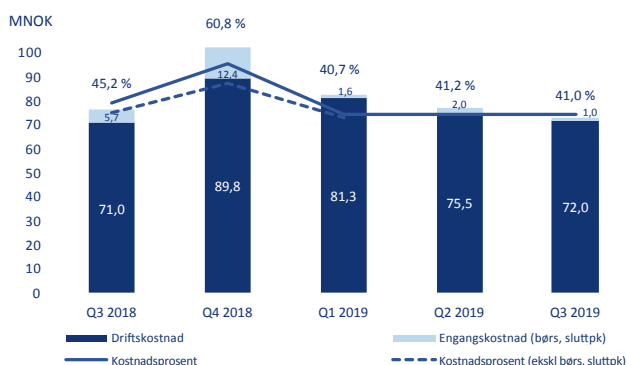
Et eventuelt ekstraordinært eller ordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS vil være betinget av kapitalstatusen, beslutninger i selskapets styrende organer og regelverket for ekstra-ordinært utbytte fra finansforetak på det aktuelle tidspunkt.

Utøvelse av opsjonen vil også medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av den økningen vil være på om lag 570 mnok. Sparebanken Telemarks andel av denne økningen (1,5 %) utgjør om lag 9 mnok og vil inntektsføres i løpet av 2020.

Det gjøres oppmerksom på at beregningene er basert på estimerte tall på nåværende tidspunkt.

Driftskostnader

Totale driftskostnader utgjorde 233 (222) mnok. Kostnadene viser en økning på om lag 12 mnok. Økningen i driftskostnadene sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak inntektsføring av tilbakebetalt formuesskatt i 2018 på 9,4 mnok. Hensyntatt dette har kostnadene økt med 2,3 mnok (1,0 %), herav engangseffekter 4,5 mnok.

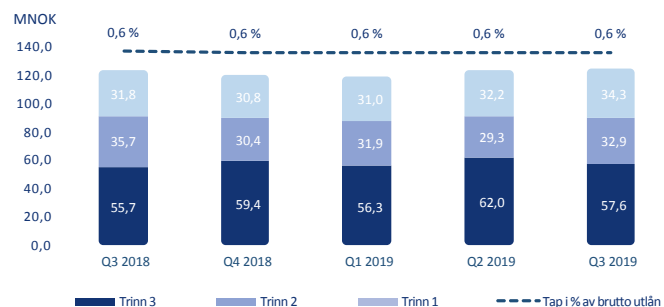

Driftskostnader i prosent av totale driftsinntekter ble 41,0 (42,8) %. Tilsvarende nøkkeltall for morbanken var 38,9 (39,8) %.

Tap på utlån og garantier

Tapsavsetning i balansen var 125 (123) mnok, tilsvarende en avsetningsgrad av brutto utlån i balansen på 0,6 %, som er på samme nivå som tilsvarende kvartal i 2018 og ved utgangen av året.

Tapsavsetning fordeles med 85 (86) mnok på bedriftsmarkedet og 40 (37) mnok på personmarkedet. Se note 7 for nærmere spesifisering.

Styret har lagt vekt på at banken skal ha en moderat risikoprofil på kredittrisiko, og har historisk hatt lave tap på utlån og garantier. Tap på utlån viser en kostnadsføring på 15,4 (2,2) mnok per tredje kvartal. Økt tapsekostnad i tredje kvartal skyldes utlånvekst og migrering mellom trinnene i tapsmodellen.

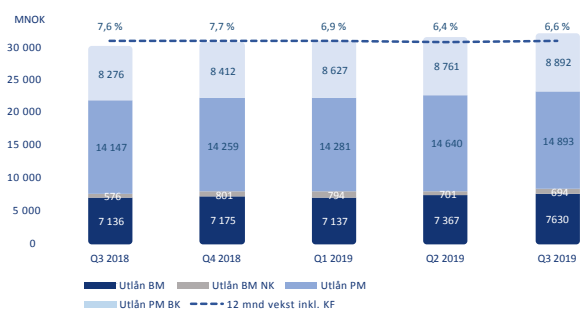
Banken har tett oppfølging av engasjementer i risikoklasse J og K (trinn 3 i nedskrivningsmodellen etter IFRS 9). Disse engasjementene utgjorde 0,3 % av utlånsporføljen på balansen som er på samme nivå som tilsvarende periode i fjor og utgangen av 2018.

Balanse og soliditet

Konsernets forvaltningskapital inkludert lån over-ført til kredittforetak var 35.360 (33.359) mnok ved utgangen av kvartalet, en økning med 2.001 mnok eller 6,0 % målt mot Q3 2018. Konsernets forvaltningskapital var 25.775 (24.508) mnok, en økning med 1.268 mnok tilsvarende 5,2 %.

Utlån

Samlede utlån før overføring av lån til kredittforetak var 32.109 (30.126) mnok, en økning på 6,6 (7,7) % siste 12 måneder. Samlede utlån etter overføring til kredittforetak var 22.524 (21.275) mnok. Av konsernets samlede utlån inkludert overføring til kredittforetak utgjorde andelen til bedriftsmarkedet 25,9 % mot 25,6 % for fjoråret. Det har ikke vært vesentlige endringer i bankens kredittrisikoprofil siste året.

I 2018 var det en økende etterspørsel etter fastrentelån gjennom hele året med en årsvekst på 37 % fra 1.174 mnok ved utgangen av 2017 til 1.615 mnok ved utgangen av i 2018. Hittil i 2019 har det ikke vært noen store volumendringer knyttet til fastrentelån. Volum per utgangen av kvartalet var 1.689 (1.456) mnok.

Personmarkedet

Utlånsporteføljen inkludert lån overført til kredittforetak til personmarkedet var 23.785 (22.416) mnok ved utgangen av kvartalet. Dette ga en 12 måneders vekst på om lag 1.369 (1.293) mnok tilsvarende 6,1 (6,1) %. Banken har god vekst i personmarkedet for kunder i Telemark og telemarkinger bosatt utenfor Telemark.

Resultat før tap og skatt fra personmarkedet var på om lag 177 mnok mot 159 mnok i 2018. Se note 3 for ytterligere spesifisering.

Bruk av datadrevet kundediialog er et av bankens viktigste tiltak for å øke inntjeningen samtidig som kundetilfredsheten forventes å øke. Banken og SpareBank 1 Alliansen investerer betydelig i utvikling av digitale kundekonsepser med fokus på å videreutvikle og forenkle tjenestespekteret og jobbe mer med analyse- og datadrevet kundediialog. Dette bidrar til økt kundeforståelse og bedrer bankens evne til å ta relevante initiativ. Endret organisering i banken bidrar til å i større grad tilrettelegge for dette. Vi ser at kundenes bruk av bankens digitale tjenester er stadig økende.

Eiendom Norges regionsrapport for tredje kvartal 2019 viser at det har vært en moderat utvikling i boligprisene. Dette gjelder også vår region. Regionsrapporten viser omsetningstid og antall boliger solgt, på nivå med tredje kvartal 2018. Samtidig melder EiendomsMegler 1 Telemark om tegn til et noe tregere boligmarked i Telemark.

Ved utgangen av kvartalet viser tall fra Eiendomsverdi at banken har en andel på 23 % av pantsatte boliger på personkundesiden i Telemark.

Bedriftsmarkedet

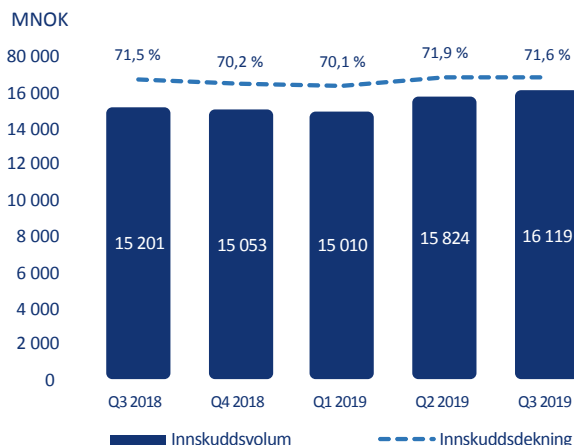
Utlånsporteføljen inkludert lån overført til kredittforetak for bedriftsmarkedet var 8.324 (7.710) mnok ved utgangen av kvartalet. Dette gir en 12 måneders vekst på om lag 614 (848) mnok tilsvarende 8,0 (12,4) %. Bedriftsmarkedet har hatt noe svakere vekst i år sammenlignet mot tidligere år, men veksten har tatt seg opp siden andre kvartal. Årsaken til svak vekst i begynnelsen av året var innfrielse av enkelte større engasjementer.

Resultat før tap og skatt fra bedriftsmarkedet var på om lag 145 mnok mot 133 mnok i 2018. Se note 3 for ytterligere spesifisering.

Sparebanken Telemark ønsker å være et attraktivt og kompetent finanshus for næringslivet i Telemark med et bredt tilbud av produkter til konkurransedyktige vilkår. Gjennom dette bidrar banken med å være en god støttespiller for regionen og for næringslivet generelt, samt å bidra til en positiv utvikling både når det gjelder å bevare og skape nye arbeidsplasser i Telemark.

Innskudd

Konsernet hadde per utgangen av kvartalet innskuddsvolum på 16.119 (15.201) mnok, som tilsvarer en 12 måneders vekst på 918 (1.414) mnok eller 6,0 (10,3) %. Innskuddsdekningen etter overføring til kredittforetak var 71,6 (71,5) % og 50,2 (50,5) % før overføring til kredittforetak.

Konsernets 10 største innskuddskunder utgjør om lag 5 % av totale innskudd. Innskudd som ikke inngår i garantiordningen utgjorde per utgangen av kvartalet om lag 19 % av konsernets samlede innskudd.

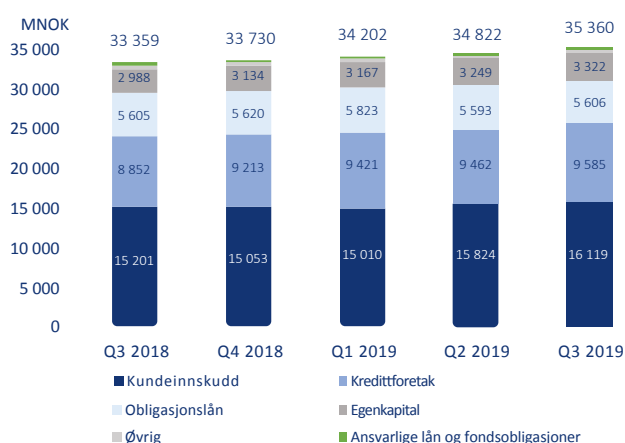
Innskuddsporteføljen er diversifisert og store innskudd er i all hovedsak bundet på 31 dager.

Langsiktig finansiering

Konsernet har en god likviditetssituasjon. 751 mnok av gjelden har forfall de neste 12 månedene og vil bli erstattet med ny markedsfinansiering.

Den gjennomsnittlige restløpetiden på gjelden var ved utgangen av kvartalet på 2,8 (3,1) år.

Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS var på henholdsvis 8.892 (8.276) mnok og 694 (576) mnok. Samlet overførsel til kredittforetak utgjorde 29,9 (29,4) % av brutto utlån. Overførsel til boligkreditt-foretaket utgjorde 27,7 (27,5) % av brutto utlån til personmarkedet. Banken har i 2019 overført lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS for 479 (414) mnok. Det er tilbakeført 107 mnok næringslån fra SpareBank 1 Næringskreditt AS i 2019.

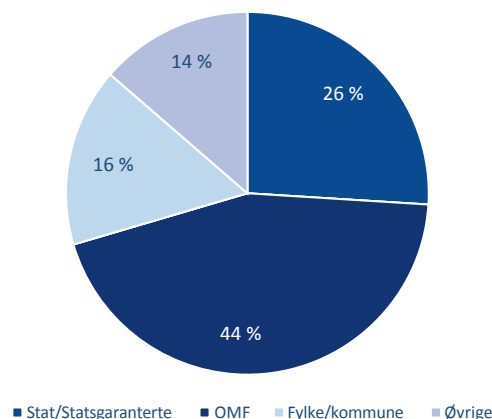

Likviditetsrisiko er redusert gjennom spredning av finansieringen på ulike markeder, kilder og løpetider. Bankens styre har vedtatt en likviditetspolicy som blant annet inneholder beredskapsplaner og stresstester. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå. Banken har et mål om å kunne opprettholde ordinær drift i minimum 12 måneder uten tilgang på ekstern finansiering i et normalt marked. Per utgangen av kvartalet ligger banken godt over målet.

Styret vurderer bankens likviditetssituasjonen som god.

Rentebærende verdipapirer

Bankens likviditetssituasjon ved utgangen av kvartalet er god. Banken har en likviditets-beholdning bestående av rentebærende verdipapirer på 1.143 (1.209) mnok hvor ca. 86 (80) % er likviditetssportefølje forvaltet av en ekstern kapitalforvalter.

Gjennomsnittlig løpetid på bankens obligasjons-portefølje var 2,6 (2,3) år. Avkastningen på porteføljen var på 1,9 (1,4) % tilsvarende 15,5 (11,2) mnok.

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler består i all hovedsak av aksjer i allianseselskaper og har en bokført verdi på 968 (847) mnok ved utgangen av kvartalet.

Resultatført utbytte på aksjer og egenkapitalbevis var 11 (19) mnok per utgangen av tredje kvartal.

Datterselskaper

Sparebanken Telemark har tre datterselskaper: Tuft Eendom AS (100 %), Sparebankgården AS (100 %) og EiendomsMegler 1 Telemark AS (51 %). I konsernregnskapet til banken er bankens tre datterselskaper fullt ut konsolidert inn. Resultat fra datterskapene var 4,2 (5,6) mnok per utgangen av kvartalet.

Lavere provisjonsinntekter fra salg og økte kostnader til EiendomsMegler 1 Telemark AS hittil i 2019 gjør at resultatet er 1,9 mnok lavere mot samme tidspunkt i 2018. Selskapet har for tiden en større omlegging av digital arbeidsplattform og verktøy. Omleggingen krever ressurser og fokus i år, men forventes å kunne gi god effektivisering og modernisering på lengre sikt. Selskapet holder sin markedsandel og posisjon som Telemarks største eiendomsMeglerforetak.

Resultat før skatt ekskl. konsernelimineringer (beløp i mnok)	EM1 Telemark		Sparebankgården AS		Tufta Eiendom AS		Totalt datterselskaper	
	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018
Driftsinntekter	34,5	36,2	4,4	4,1	0,9	1,0	39,8	41,3
Driftskostnader	31,7	30,8	1,8	2,0	0,5	0,7	34,1	33,5
Finansposter	0,3	0,2	-0,6	-0,6	-0,1	-0,1	-0,4	-0,5
Resultat før skatt	3,0	5,5	2,0	1,5	0,4	0,3	5,4	7,3

I bankens selskapsregnskap er aksjer i datterselskap bokført til historisk kost som per utgangen av kvartalet utgjør 29 (29) mnok.

Eierinteresser i tilknyttede selskaper (TS) og felleskontrollerte virksomheter (FKV)

Bokført verdi av aksjer i TS og FKV utgjorde 238 (210) mnok. Investeringene i TS og FKV regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og kostmetoden i morbank regnskapet. Kostpris på aksjene i de tre selskapene er på 96 (86) mnok.

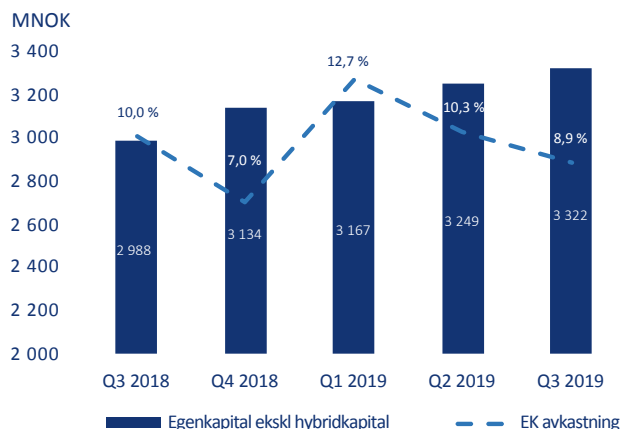
Resultat fra eierinteresser (beløp i mnok)	SamSpar AS (SB1 Gruppen AS)		SamSpar Bankinvest AS (BN Bank ASA)		EiendomsMegler 1 Næringsmegler AS		Totalt fra eierinteresser	
	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018
Eierandel (direkte/indirekte)	7,8 (1,5) %	7,8 (1,5) %	2,5 %	12,3 (2,5) %	50 %	50 %		
Resultat etter skatt	56,5	14,8	5,9	5,3	-0,4	1,2	62,1	21,3

Resultat fra TS og FKV per utgangen av kvartalet er inntektsført med 62 (21) mnok. Se omtale over knyttet til resultatene i SpareBank 1 Gruppen og BN Bank ASA.

Inntektsført utbytte i morbanken fra SpareBank 1 Gruppen i 2019 er på 52 (22) mnok. Det har ikke vært utbetalt utbytte fra BN Bank ASA og EM1 Næringsmegler AS.

Egenkapital og soliditet

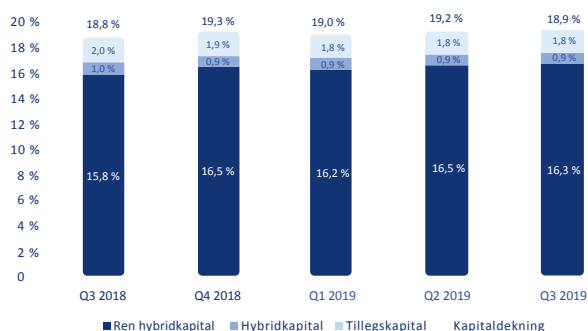
Konsernets egenkapital ekskl. fondsobligasjon var 3.322 (2.988) mnok.

Annualisert egenkapitalavkastningen på resultat før øvrige resultatposter var på 10,5 (10,8) %.

³ Forholdsmessig konsolidert

Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Næringskreditt AS, SB1 Kredittkort AS, SB1 Finans Midt Norge AS og BN Bank ASA. Ved utgangen av kvartalet hadde banken en ren kjernekapitaldekning³ på 16,3 (15,8) %, kjernekapitaldekning på 17,2 (16,8) % og kapitaldekning på 18,9 (18,8) %. Uvektet kjernekapitaldekning (LR) forholdsmessig konsolidert er på 8,2 (8,1) %.

Tilsvarende tall for morbanken var henholdsvis 17,9 (17,2) %, 18,6 (18,0) % og 20,3 (19,8) %. Uvektet kjernekapitaldekning (LR) utgjorde 9,9 (9,8) %.

Regnskapet for tredje kvartal har ikke vært gjenstand for delårsrevisjon. Resultatet for tredje kvartal er derfor ikke tillagt den ansvarlige kapitalen. Resultat per. første halvår er inkludert. Se for øvrig omtale i halvårsrapporten for 2019.

Egenkapitalbevis

Etter beslutning om utdeling av utbytte på kr 5,50 per egenkapitalbevis (totalt 60 mnok) på ordinært representantskapsmøte 28. mars 2019 ble eierbrøken endret fra ca. 50 % ved utgangen av 2018 til 49 % per tredje kvartal 2019.

Banken har ved utgangen av kvartalet 3.200 egenkapitalbevisiere mot 3.863 ved utgangen av året og 3.779 ved utgangen av forrige kvartal. Se note 18 for oversikt over de 20 største egenkapitalbevisiere.

Organisatoriske forhold

Ved utgangen av tredje kvartal 2019 hadde konsernet 183 ansatte fordelt på 176,5 årsverk mot 189 ansatte fordelt på 180,8 årsverk på samme tidspunkt i fjor.

Sykefraværet i banken per tredje kvartal var på 3,4 % mot 5,1 % på samme tid i 2018 og 3,9 % per andre kvartal 2019. Sykefraværet er lavere enn på samme tidspunkt i fjor. Det jobbes kontinuerlig med forebygging, oppfølging og tilrettelegging på individnivå og styret ser det som positivt at sykefraværet er nedadgående.

Risikostyring kredittisiko

Kredittisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåkning av kredittisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Alliansen hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet.

Tapsutviklingen i banken vil være avhengig av den generelle økonomiske utviklingen i Norge. Banken følger aktivt opp løpende engasjementer med spesiell fokus på risiko. Styret vurderer kvaliteten på utlånsporteføljen som tilfredsstillende med lave tap.

Utsiktene fremover

Styret vurderer bankens resultat som godt.

Banken har i inneværende kvartal god utlånsvekst både innenfor bedrifts- og personmarkedet. Styret forventer at utlånsveksten fremover vil være på samme nivå som i fjor, men fortsatt sterk konkurranse om kundene vil kunne gi press på

bankens marginer. De foreslåtte nye kapitalkravene vil kunne føre til ytterligere økt konkurranse fra banker med egne myndighetsgodkjente risikostyringsmodeller.

Styret forventer ingen ytterligere økning i markeds- og styringsrenten etter siste renteoppgang i september.

Fremdeles lavt rentenivå, svak kronekurs og økonomisk vekst, gjør at næringslivet i Telemark forventes fortsatt å ha en positiv utvikling. Dette vil gi banken ytterligere muligheter for lønnsom vekst.

Styret legger likevel til grunn at tapene vil kunne bli noe høyere enn perioden vi har bak oss med usedvanlig lave realisererte tap.

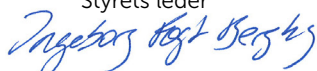
For å sikre fortsatt lønnsom vekst har banken fokus på å implementere teknologiske og digitale løsninger fra SpareBank 1 Alliansen. I tillegg gjøres organisatoriske endringer for å styrke salgsarbeidet. Styret forventer med dette å sikre god konkurransekraft og fortsatt god utvikling med hensyn til kostnadseffektivitet og lønnsomhet.

Styret i Sparebanken Telemark

Porsgrunn, 31. oktober 2019

Anne Berg Behring
Styrets leder

Ingeborg Føgt Bergby

Jan Berge

Per Wold

Anja K. Hjelseth

May Britt B. Boye

Morten C. Christoffersen

Jan Erling Nilsen

Per Halvorsen
Adm. banksjef

Resultat

Morbank					Konsern						
2018	Q3 2018	Q3 2019	Per Q3 2018	Per Q3 2019	Beløp i mnok	Noter	Per Q3 2019	Per Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2018
602	152	189	442	521	Renteinntekter, amortisert kost		519	440	188	151	600
57	15	18	41	51	Renteinntekter, øvrige		51	41	18	15	57
268	69	94	196	253	Rentekostnader		251	195	94	68	267
391	98	112	287	318	Netto renteinntekter		318	286	112	98	390
197	48	56	146	156	Provisjonsinntekter	10	180	172	63	57	231
22	6	6	16	16	Provisjonskostnader	10	16	16	6	6	22
8	5	1	6	2	Andre inntekter	10	13	16	4	10	22
183	47	51	136	142	Netto provisjons- og andre inntekter		176	172	62	61	231
43	4	0,2	43	64	Utbytte	11	11	19	0,2	3	19
					Netto resultat fra eierinteresser	11	62	21	5	7	30
					Netto resultat fra andre finansielle investeringer	11	2	19	-2	1	15
16	1	-2	19	2							
59	5	-1	62	66	Netto resultat fra finansielle investeringer		75	59	4	11	64
632	150	162	485	526	Sum netto inntekter		569	518	178	170	686
148	29	30	95	100	Lønnskostnader		125	119	39	38	182
128	36	30	91	93	Andre driftskostnader		99	94	31	36	132
9	2	4	7	11	Av- og nedskrivninger		9	8	3	3	10
284	67	64	193	205	Sum kostnader		233	222	73	77	324
348	83	98	292	322	Resultat før tap og skatt		336	296	105	93	362
-1	-4	7	2	15	Tap på utlån og garantier	7	15	2	7	-4	-1
349	87	91	290	306	Resultat før skatt		321	294	98	97	363
70	21	23	56	62	Skattekostnad		63	58	23	22	72
279	66	68	234	244	Resultat før øvrige resultatposter		257	236	74	75	291
					Majoritetsandel av resultat før øvrige resultatposter		256	234	74	74	289
					Minoritetsandel av resultat før øvrige resultatposter		1,1	2,1	0,3	1,3	2,2
kr 10,82	kr 2,36	kr 3,05	kr 8,31	kr 10,98	Resultat per EK-bevis beregnet på veid gjennomsnitt bevis		kr 11,52	kr 8,41	kr 3,34	kr 2,66	kr 11,20

Utvidet resultat etter IAS 1

Morbank					Oppstilling over andre inntekter og kostnader		Konsern				
2018	Q3 2018	Q3 2019	Per Q3 2018	Per Q3 2019	Beløp i mnok	Noter	Per Q3 2019	Per Q3 2018	Q3 2019	Q3 2018	Q3 2018
279	66	68	234	244	Resultat for perioden		257	236	74	75	291
					Poster som reverseres over resultat						
					Andel andre inntekter og kostnader fra felleskontrollert virksomhet		-1,2	-0,4	0,1	0,1	-1,2
5,3	-0,2	-0,4	6,9	-0,6	Verdiendring utover tapsavsetning på utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	7	-0,6	6,9	-0,4	-0,2	5,3
					Poster som ikke reverseres over resultat						
2,9					Estimatavvik IAS 19 pensjon						2,9
8	-0,2	-0,4	7	-1	Sum andre inntekter og kostnader		-2	7	-0,3	-0,1	7
287	66	68	241	243	Totalresultat		255	243	74	75	298
					Majoritetsandel av totalresultat		254	241	74	74	296
					Minoritetsandel av totalresultat		1,1	2,1	0,3	1,3	2,2

Balanse

Morbank			Beløp i mnok	Noter	Konsern		
31.12.18	30.09.18	30.09.19			30.09.19	30.09.18	31.12.18
			Eiendeler				
30	71	17	Kontanter og fordringer på sentralbanker		17	71	30
911	875	854	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		854	875	911
21 357	21 197	22 437	Netto utlån til og fordringer på kunder	3,5,6,7	22 413	21 166	21 328
989	1 209	1 143	Rentebærende verdipapirer	12	1 143	1 209	989
27	20	53	Finansielle derivater	8	53	20	27
791	733	843	Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	12	843	733	791
29	29	29	Eierinteresser i konsernselskaper				
86	86	96	Eierinteresser i TS og FKV		238	210	218
123	125	153	Varige driftsmidler		163	167	165
13	15	13	Utsatt skattefordel		13	15	13
27	16	15	Andre eiendeler	13	38	41	46
24 382	24 376	25 652	Sum eiendeler		25 775	24 508	24 517
			Gjeld				
150	150	150	Innskudd fra kredittinstitusjoner	15	150	150	150
15 064	15 212	16 127	Innskudd fra kunder	3,14	16 119	15 201	15 053
5 620	5 605	5 606	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15	5 606	5 605	5 620
13	6	15	Finansielle derivater	8	15	6	13
251	250	251	Ansvarlig lånekapital	16	251	250	251
182	187	224	Annen gjeld og forpliktelser	17	212	206	196
21 279	21 410	22 372	Sum gjeld		22 353	21 419	21 282
			Egenkapital				
1 090	730	1 090	Eierandelskapital		1 090	730	1 090
98	18	98	Overkursfond		98	18	98
305	189	245	Utjevningsfond		245	189	305
100	100	100	Hybridkapital (fundsobligasjon)		100	100	100
1 494	1 667	1 490	Sparebankens fond		1 490	1 667	1 494
16	262	256	Annen egenkapital		394	380	143
			Minoritetsinteresser		4	4	5
3 103	2 966	3 280	Sum egenkapital	18	3 422	3 088	3 234
24 382	24 376	25 652	Sum egenkapital og gjeld		25 775	24 508	24 517
			Poster utenom balansen:				
9 213	8 852	9 585	Portefølje overført til kredittforetak	5,6	9 585	8 852	9 213

Egenkapitalendring

Endring i egenkapital i morbanken Beløp i mnok	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjevning- fond	Spare- bankens fond	Hybrid- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.18	1 090	98	305	1 494	100	16	3 103
Utbytte og gaver fra 2018, utbetalt 2019			-60	-4			-63
Utbetalte renter fondsobligasjoner						-3	-3
Resultat før øvrige resultatposter						244	244
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>							
Verdiendring utover tapsavsetning på utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader						-1	-1
Egenkapital 30.09.19	1 090	98	245	1 490	100	256	3 280

Fond for urealiserte gevinster utgjør 15,7 mnok per 30.09.19. Beløpet inngår i annen egenkapital.

Endringer i egenkapitalen morbank Beløp i mnok	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjevning- fond	Spare- bankens fond	Hybrid- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.17	686	2	290	1 671	100	24	2 772
IFRS 9 implementeringseffekt			-0,5	-0,9			-1,3
Egenkapital 01.01.18	686	2	289	1 670	100	24	2 771
Utbytte og gaver fra 2017, utbetalt 2018			-40	-3			-43
Utbetalte renter på fondsemisjonen						-3	-3
Emisjon	44	16	-60				
Resultat før øvrige resultatposter						234	234
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>							
Verdiendring utover tapsavsetning på utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader						7	7
Egenkapital 30.09.18	730	18	189	1 667	100	262	2 966

Fond for urealiserte gevinster utgjør 24,2 mnok per 30.09.18. Beløpet inngår i annen egenkapital.

Endring i egenkapital i konsern Beløp i mnok	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Spare- bankens fond	Hybrid- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.18	1 090	98	305	1 494	100	143	3 230	4,7	3 234
Utbytte og gaver fra 2018, utbetalt 2019			-60	-4			-63	-1,5	-65
Utbetalte renter fondsobligasjoner						-3	-3		-3
Resultat før øvrige resultatposter						256	256	1,1	257
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>									
Verdiendring utover tapsavsetning på utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader						-1	-1		-1
Andre inntekter og kostnader fra felleskontrollert virksomhet						-1	-1		-1
Egenkapital 30.09.19	1 090	98	245	1 490	100	394	3 418	4,3	3 422

Endring i egenkapital i konsern Beløp i mnok	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Spare- bankens fond	Hybrid- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.17	686	2	290	1 671	100	142	2 890	3,1	2 893
IFRS 9 implementeringseffekt			-0,5	-0,9			-1,3		-1,3
Egenkapital 01.01.18	686	2	289	1 670	100	142	2 889	3,1	2 892
Utbytte og gaver fra 2017, utbetalt 2018			-40	-3			-43	-1,0	-44
Salg 5 % av aksjer i datterselskap jan 2018						-3	-3		-3
Utbetalte renter på fondsobligasjon						1	1	0,2	1
Emisjon	44	16	-60						
Resultat før øvrige resultatposter						234	234	2,1	236
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>									
Verdiendring utover tapsavsetning på utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader						7	7		7
Andre inntekter og kostnader fra felleskontrollert virksomhet						-0,4	-0,4		-0,4
Egenkapital 30.09.18	730	18	189	1 667	100	380	3 084	4,5	3 088

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Beløp i mnok	Konsern		
2018	Q3 2018	Q3 2019		Q3 2019	Q3 2018	2018
Kontantstrøm fra virksomheten						
349	290	306	Resultat før skatt	321	294	363
			Netto resultat fra TS/FKV	-62	-21	-30
-4	-4	-0,3	Tap/gevinst anleggsmidler	-0,3	-4	-4
9	7	11	Av- og nedskrivninger	9	8	10
-1	2	15	Tap på utlån	15	2	-1
-69	-74	-69	Betalbar skatt	-71	-74	-70
-1 483	-1 330	-1 093	Endring utlån og andre eiendeler	-1 095	-1 328	-1 491
983	1 131	1 063	Endring innskudd fra kunder	1 066	1 133	985
165	201	47	Endring utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	47	201	165
-71	-291	-154	Endring rentebærende verdipapirer	-154	-291	-71
-36	-28	10	Endring øvrige fordringer	5	-42	-44
7	31	2	Endring annen kortsiktig gjeld	6	37	11
-151	-66	138	Netto kontantstrøm fra virksomheten	87	-86	-178
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter						
-12	-8	-2	Investeringer i varige driftsmidler	-3	-8	-12
5	0,1	0,4	Salg av varige driftsmidler	0,4	5	10
-104	-38	-69	Investeringer i aksjer, egenkapitalbevis og andeler	-17	-38	-81
8	1	20	Salg av aksjer, egenkapitalbevis og andeler	20	24	9
-103	-45	-51	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-0	-17	-75
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter						
1 300	1 125	550	Opptak av finansielle innlån	550	1 125	1 300
-1 248	-1 084	-586	Tilbakebetaling av finansielle innlån	-586	-1 094	-1 248
50	50		Opptak ansvarlig lån		50	50
91			Emisjon EK-bevis			91
-43	-43	-63	Utbetalt utbytte/gaver	-63	-42	-44
150	48	-99	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-99	40	149
-104	-63	-13	Sum endring likvider i perioden	-13	-63	-104
134	134	30	Likviditetsbeholdning 01.01	30	134	134
30	71	17	Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	17	71	30
-104	-63	-13	Netto endring likvider i perioden	-13	-63	-104

Resultat og nøkkeltall fra kvartalsregnskapene (konsern)

Resultat Beløp i mnok	Q3 2019	Q2 2019	Q1 2019	Q4 2018	Q3 2018	Q2 2018	Q1 2018	Q4 2017
Renteinntekter, amortisert kost*	188	169	162	160	151	148	140	157
Renteinntekter, øvrige	18	17	16	16	15	14	12	0,0
Rentekostnader	94	82	76	72	68	66	60	59
Netto renteinntekter	112	104	102	104	98	96	92	97
Provisjonsinntekter	63	61	55	58	57	58	57	58
Provisjonskostnader	6	6	5	5	6	6	5	6
Andre inntekter	4	4	5	6	10	2	4	2
Netto provisjons- og andre inntekter	62	60	55	59	61	55	57	55
Utbytte	0,2	7	4		3	6	11	5
Netto resultat fra eierinteresser	5	17	40	9	7	8	6	13
Netto resultat fra andre finansielle investeringer	-2	1	3	-3	1	21	-3	2
Netto resultat fra finansielle investeringer	4	24	47	5	11	35	14	19
Sum netto inntekter	178	188	204	168	170	185	163	171
Lønnskostnader	39	41	45	63	38	39	42	42
Andre driftskostnader	31	33	35	38	36	34	24	35
Av- og nedskrivninger	3	3	3	2	3	3	3	3
Sum kostnader	73	77	83	102	77	76	69	81
Resultat før tap og skatt	105	110	121	66	93	109	94	91
Tap på utlån og garantier	7	5	3	-3	-4	6	1	-3
Resultat før skatt	98	105	118	69	97	103	93	93
Skattekostnad	23	22	18	14	22	18	18	17
Resultat før øvrige resultatposter	74	83	100	55	75	85	76	77
Majoritetsandel av resultat før øvrige resultatposter	74,2	82,5	99,4	54,5	74,2	84,9	75,2	76,7
Minoritetsandel av resultat før øvrige resultatposter	0,3	0,5	0,4	0,2	1,3	0,4	0,4	-0,0
Resultat per egenkapitalbevis	kr 3,34	kr 3,71	kr 4,47	kr 2,50	kr 2,66	kr 3,05	kr 2,70	kr 2,83
Utvidet resultat etter IAS 1								
Resultat for perioden	74	83	100	55	75	85	76	77
Poster som reverseres over resultat								
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg								2,4
Andel andre inntekter og kostnader fra FKV	0,1	-1,2	-0,0	-0,8	0,1	-0,0	-0,5	-10,4
Verdiendring utover tapsavsetning på utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-0,4	0,6	-0,9	-1,6	-0,2	0,7	6,4	
Poster som ikke reverseres over resultat								
Estimatavvik IAS 19 pensjon				3				-23
Sum over andre inntekter og kostnader	-0,3	-0,6	-0,9	0,5	-0,1	0,7	5,9	-31,1
Totalresultat	74	82	99	55	75	86	81	46
Majoritetsandel av totalresultat	73,9	81,9	98,5	55,1	74,2	85,6	81,0	45,7
Minoritetsandel av totalresultat	0,3	0,5	0,4	0,2	1,3	0,4	0,4	-0,0

*Renteinntekter for 2017 er lagt inn på linjen «Renteinntekter, amortisert kost», og inkluderer renteinntekter fra finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultat, og ikke omarbeidet etter IFRS 9.

Nøkkeltall Beløp i mnok	Q3 2019	Q2 2019	Q1 2019	Q4 2018	Q3 2018	Q2 2018	Q1 2018	Q4 2017
Lønnsomhet								
Egenkapitalavkastning *	8,9 %	10,3 %	12,7 %	7,0 %	10,0 %	11,8 %	10,8 %	11,2 %
Rentenetto	1,74 %	1,66 %	1,68 %	1,68 %	1,59 %	1,61 %	1,61 %	1,68 %
Kostnadsprosent (konsern) *	41,0 %	41,2 %	40,7 %	60,8 %	45,2 %	41,0 %	42,3 %	47,1 %
Kostnadsprosent (morbank) *	39,4 %	32,1 %	47,7 %	61,9 %	44,7 %	35,1 %	40,9 %	47,7 %
Balansetall								
Brutto utlån til kunder inkl. overføring til kredittforetak *	32 109	31 468	30 839	30 647	30 134	29 575	28 851	28 451
Brutto utlån til kunder på balansen	22 524	22 006	21 417	21 434	21 283	20 701	20 183	19 960
Utlån overført til kredittforetak	9 585	9 462	9 421	9 213	8 852	8 874	8 668	8 491
Utlånsvekst inkludert overføring til kredittforetak siste 12 mnd *	6,6 %	6,4 %	6,9 %	7,7 %	7,6 %	7,5 %	6,5 %	6,9 %
Utlån overført til kredittforetak i % av brutto utlån *	29,9 %	30,1 %	30,6 %	30,1 %	29,4 %	30,0 %	30,0 %	29,8 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd *	16 119	15 824	15 010	15 053	15 201	15 074	14 263	14 068
Innskuddsdekning på balansen *	6,0 %	5,0 %	5,2 %	7,0 %	10,3 %	9,4 %	8,3 %	6,6 %
Innskuddsdekning inkludert kredittforetak *	71,6 %	71,9 %	70,1 %	70,2 %	71,4 %	72,8 %	70,7 %	70,5 %
Innskuddsdekning inkludert kredittforetak *	50,2 %	50,3 %	48,7 %	49,1 %	50,4 %	51,0 %	49,4 %	49,4 %
Likvidetsreservekrav LCR (morbanken)	137 %	128 %	258 %	173 %	183 %	291 %	279 %	296 %
Forvaltningkapital	25 775	25 360	24 780	24 517	24 508	24 322	23 530	23 054
Forvaltningkapital inkludert kredittforetak *	35 360	34 822	34 202	33 729	33 359	33 196	32 199	31 546
Vekst i forvaltningkapital inkl kredittforetak siste 12 mnd *	6,0 %	4,9 %	6,2 %	6,9 %	8,0 %	9,3 %	9,0 %	7,8 %
Egenkapital ekskl hybridkapital	3 322	3 249	3 167	3 134	2 988	2 914	2 829	2 793
Tap og mislighold i % av brutto utlån								
Tapsprosent utlån *	0,03 %	0,02 %	0,01 %	-0,01 %	-0,02 %	0,03 %	0,00 %	-0,01 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån *	0,50 %	0,53 %	0,37 %	0,32 %	0,38 %	0,42 %	0,45 %	0,36 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån *	0,24 %	0,41 %	0,26 %	0,21 %	0,27 %	0,29 %	0,24 %	0,27 %
Tapsavsetning i % av brutto utlån *	0,55 %	0,56 %	0,56 %	0,56 %	0,58 %	0,62 %	0,62 %	0,62 %
Soliditet								
Ren kjernekapitaldekning (forholdsmessig konsolidert)	16,3 %	16,5 %	16,2 %	16,5 %	15,8 %	16,0 %	15,6 %	
Kjernekapitaldekning (forholdsmessig konsolidert)	17,2 %	17,4 %	17,1 %	17,4 %	16,8 %	17,0 %	16,6 %	
Kapitaldekning (forholdsmessig konsolidert)	18,9 %	19,2 %	19,0 %	19,3 %	18,8 %	19,1 %	18,4 %	
Uvektet kjernekapitaldekning (LR) (forholdsmessig konsolidert)	8,2 %	8,4 %	8,2 %	8,4 %	8,1 %	8,0 %	7,7 %	
Ansvarlig kapital (forholdsmessig konsolidert)	3 549	3 551	3 423	3 440	3 295	3 332	3 143	
Risikovektet balanse (forholdsmessig konsolidert)	18 766	18 496	18 036	17 869	17 529	17 485	17 106	
Ren kjernekapitaldekning (morbanken)	17,9 %	18,2 %	17,9 %	18,2 %	17,2 %	17,6 %	17,0 %	18,0 %
Kjernekapitaldekning (morbanken)	18,6 %	18,9 %	18,6 %	19,0 %	18,0 %	18,3 %	17,8 %	18,5 %
Kapitaldekning (morbanken)	20,3 %	20,8 %	20,5 %	20,8 %	19,8 %	20,2 %	19,2 %	19,6 %
Uvektet kjernekapitaldekning (LR) (morbanken)	9,9 %	10,0 %	9,8 %	10,2 %	9,8 %	9,8 %	9,6 %	10,0 %
Ansvarlig kapital (morbanken)	2 809	2 810	2 691	2 714	2 576	2 610	2 427	2 448
Risikovektet balanse (morbanken)	13 820	13 541	13 134	13 023	13 009	12 949	12 611	12 492
Kontor og bemanning								
Antall kontor	7	7	7	7	7	7	7	7
Antall årsverk	176,5	175,4	176,2	179,3	180,8	183,1	182,1	171,2
herav morbank	146,5	146,9	147,7	150,8	152,3	154,6	153,6	152,7
Antall ansatte	183	184	185	188	189	190	189	180
herav morbank	153	154	155	158	159	160	159	158
Egenkapitalbevis								
EK-bevisbrøk **	49,0 %	49,0 %	49,0 %	39,7 %	36,0 %	36,0 %	36,0 %	36,9 %
Børskurs (NOK)	123,00	117,50	115,50	116,96				
Børsverdi mnok	1 341	1 281	1 259	1 275				
Bokført egenkapital per EK-bevis (NOK) (konsern) *	149,48	146,19	142,52	143,81	147,36	143,69	148,44	150,32
Resultat per EK-bevis (NOK) (konsern) *	3,34	3,71	4,47	2,50	2,66	3,05	2,70	2,83
Resultat per EK-bevis (NOK) (morbanken)	3,05	5,24	2,68	2,18	2,36	3,51	2,44	2,21
Utbytte per EK-bevis (NOK)				5,50				5,83
Pris/resultat per EK-bevis (konsern) *	10,04x	5,59x	6,37x	10,44x				
Pris/bokført egenkapital (konsern) *	0,82x	0,80x	0,81x	0,81x				

* Definert som alternative resultatmål (APM) – se vedlegg til kvartalsrapporten

** Vektet EK-bevis brøk for 2018 - beregnet 36,0 % fra 01.01-02.10.18, og 51,1 % 03.10-31.12.18

Noter - innhold

1	REGNSKAPSPRINSIPPER	24
2	VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER	25
3	SEGMENTINFORMASJON	25
4	KAPITALDEKNING	26
	KREDITTRISIKO	
5	UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER	28
6	OVERFØRING AV FINANSIELLE EIENDELER	30
7	TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	31
	MARKEDSRISIKO	
8	FINANSIELLE DERIVATER	33
	LIKVIDITETSRISIKO	
9	LIKVIDITETSRISIKO	33
	RESULTATREGNSKAP	
10	NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER	34
11	NETTO RESULTAT FRA FINANSIELLE EIENDELER	35
	BALANSE	
12	KLASSIFISERING OG MÅLING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	35
13	ANDRE EIENDELER	38
14	INNSKUDD FRA KUNDER	38
15	GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	39
16	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	39
17	ANNEN GJELD OG FORPLIKTELSER	40
	ØVRIGE OPPLYSNINGER	
18	EGENKAPITALBEVISEIERE OG SPREDNING AV EGENKAPITALBEVIS	41
19	IFRS 16 OVERGANGSEFFEKTER	42
20	HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	42

Note 1 Regnskapsprinsipper

Delårsrapporten for Sparebanken Telemark omfatter perioden 01.01-30.09.19.

Delårsregnskapet er utarbeidet i overens-stemmelse med IAS 34 Interim Financial Reporting og etter de samme prinsippene som ble benyttet i årsregnskapet for 2018.

En beskrivelse av regnskapsprinsipper som er benyttet ved avleggelse av regnskapet frem-kommer i årsregnskapet for 2018, og delårs-regnskapet er avlagt i henhold til disse regnskaps-prinsippene.

Alle tall er angitt i mnok med mindre noe annet er oppgitt. Presentasjonsvalutaen er i norske kroner som også er bankens og konsernets funksjonelle valuta.

IFRS standarder og fortolkninger som trådt i kraft

Nye og endrede regnskapsstandarder og fortolkninger utgitt av IASB vil kunne påvirke konsernets fremtidige rapportering. Alle mulige effekter av de nye standardene er ikke gjennomgått.

Implementering av IFRS 16 leieavtaler, med virkning fra 01.01.19, påvirker leietakers regnskapsføring og fører til at vesentlige leieavtaler balanseføres. Standarden fjerner skille mellom operasjonell og finansielle leie, og krever innregning av en bruksrett (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for disse avtalene. Sparebanken Telemark har benyttet seg av fritaket for kortsiktige leieavtaler (under 12 mnd) og leieavtaler med lav verdi (under 5.000 USD).

I resultatregnskapet er leiekostnadene erstattet med renter og avskrivninger. Effekten på resultat påvirkes fordi den totale kostnaden (avskrivninger og renter) er høyere i de første årene av en leieperiode og lavere senere år. Se note 18 for ytterligere spesifisering.

Regnskapsprinsipper og balanseposter oppsummert

Eiendeler Beløp i mnok	Virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Virkelig verdi over resultat	Egenkapital- metoden	Historisk kost basis	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker				17	17
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				854	854
Netto utlån til og fordringer på kunder	13 283	1 689		7 441	22 413
Rentebærende verdipapirer		1 143			1 143
Finansielle derivater		53			53
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser		843			843
Eierinteresser i konsernselskaper					
Eierinteresser i felleskontrollerte virksomhet og tilknyttet selskap			238		238
Varige driftsmidler				163	163
Utsatt skattefordel				13	13
Andre eiendeler				38	38
Sum eiendeler	13 283	3 729	238	8 526	25 775
Gjeld					
Innskudd fra kredittinstitusjoner				150	150
Innskudd fra kunder				16 119	16 119
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				5 606	5 606
Finansielle derivater		15			15
Ansvarlig lånekapital				251	251
Annen gjeld og forpliktelser				212	212
Sum gjeld		15		22 338	22 353

Note 2 Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelsen av delårsrapporten foretar ledelsen estimater og skjønsmessige vurderinger, samt tar forutsetninger som vil kunne påvirke effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper

og således regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2018 er det redegjort nærmere for bruk av vesentlige estimater og forutsetninger.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentrapporteringen er inndelt slik banken rapporterer og følger opp internt av ledelsen og styret.

Konsernelimineringer og resultat fra datterselskap og FKV/TS fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

Banken rapporterer to driftssegmenter henholdsvis personmarked (PM) og bedriftsmarked (BM).

Konsern	30.09.19				30.09.18			
	PM	BM	Ufordelt	Totalt	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Beløp i mnok								
Netto renteinntekter	180	138		318	171	116	-1	286
Netto provisjonsinntekter	111	29	24	163	101	29	26	156
Andre driftsinntekter	50	18	20	88	48	20	7	75
Driftskostnader	165	40	29	233	160	33	28	222
Resultat før tap	177	145	14	336	159	133	4	296
Tap på utlån og garantier	5	11		15		2		2
Resultat før skatt	172	134	14	321	159	130	4	294
Utlån til kunder	15 086	7 438		22 524	14 239	7 036		21 275
Tapsavsetninger på utlån	-31	-79		-110	-29	-79		-108
Andre eiendeler			3 362	3 362			3 341	3 341
Sum eiendeler per segment	15 055	7 359	3 362	25 775	14 210	6 956	3 341	24 508
Innskudd fra kunder	11 803	4 316		16 119	11 208	3 993		15 201
Annen gjeld og egenkapital			9 656	9 656			9 307	9 307
Sum egenkapital og gjeld per segment	11 803	4 316	9 656	25 775	11 208	3 993	9 307	24 508

Konsern	31.12.18			
	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Beløp i mnok				
Netto renteinntekter	231	160	-1	390
Netto provisjonsinntekter	135	40	40	215
Andre driftsinntekter	48	18	14	81
Driftskostnader	234	50	40	324
Resultat før tap	180	168	14	362
Tap på utlån og garantier	-0,6	-0,4		-1
Resultat før skatt	181	168	14	363
Utlån til kunder	14 388	7 046		21 434
Tapsavsetninger på utlån	-29	-78		-107
Andre eiendeler			3 189	3 189
Sum eiendeler per segment	14 359	6 968	3 189	24 517
Innskudd fra kunder	11 087	3 965		15 053
Annen gjeld og egenkapital			9 464	9 464
Sum egenkapital og gjeld per segment	11 087	3 965	9 464	24 517

Note 4 Kapitaldekning

Banken følger EUs kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR.

Per 30.09.19 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 3,0 % og motsyklisk buffer 2,0 %. Disse kravene er i tillegg til minstekravet om ren kjernekapital på 4,5 %, slik at minstekravet til ren kjernekapitaldekning er på 12,0 %, kjernekapitaldekning på 13,5 % og kapitaldekning på 15,5 %.

I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar II krav for banken på 2,2 %.

Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i foretak i samarbeidende grupper ref. Finansforetaksloven § 17-13.

Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i:

1. SB1 Boligkreditt AS
2. SB1 Næringskreditt AS
3. SB1 Kredittkort AS
4. SB1 Finans Midt Norge AS
5. BN Bank ASA

Bankens investering i datterselskap faller inn under størrelsesunntaket i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpassing av CRR/CRD IV § 17. Det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

Banken benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Forholdsmessig konsolidering

Beløp i mnok	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Ansvarlig kapital			
Ren kjernekapital	3 057	2 776	2 940
Kjernekapital	3 218	2 946	3 101
Ansvarlig kapital	3 549	3 295	3 440
Beregningsgrunnlag	18 766	17 529	17 869
Kapitaldekning			
Ren kjernekapitaldekning	16,3 %	15,8 %	16,5 %
Kjernekapitaldekning	17,2 %	16,8 %	17,4 %
Kapitaldekning	18,9 %	18,8 %	19,3 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio (LR))	8,2 %	8,1 %	8,4 %

4 Det motsykliske kapitalbufferkravet er besluttet at skal økes til 2,5 % fra 31.12.19

Kapitaldekning for morbanken uten forholdsmessig konsolidering

	Morbank		
Beløp i mnok	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Kjernekapital			
Eierandelskapital	1 090	730	1 090
Overkursfond	98	18	98
Hybridkapital (fondsobligasjon)	100	100	100
Utjevningfond	245	189	305
Sparebankens fond	1 490	1 667	1 494
Annen egenkapital	256	262	16
Balansført egenkapital	3 280	2 966	3 103
Balansført egenkapital som ikke inngår i ren kjernekapital	-112	-96	-63
Hybridkapital (fondsobligasjoner) inkludert i bokført egenkapital	-100	-100	-100
Verdjusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-1	-1	-1
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-599	-528	-567
Ren kjernekapital	2 468	2 241	2 373
Fondsobligasjoner	100	100	100
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-3	-3	-3
Kjernekapital	2 565	2 337	2 469
Ansvarlig lånekapital	251	250	251
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-6	-12	-6
Ansvarlig kapital	2 809	2 576	2 714
Risikovektet beregningsgrunnlag			
Kredittrisiko	12 751	12 019	11 958
Operasjonell risiko	1 049	965	1 049
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	19	25	16
Totalt beregningsgrunnlag	13 820	13 009	13 023
Kapitaldekning			
Ren kjernekapitaldekning	17,9 %	17,2 %	18,2 %
Kjernekapitaldekning	18,6 %	18,0 %	19,0 %
Kapitaldekning	20,3 %	19,8 %	20,8 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio (LR))	9,9 %	9,8 %	10,2 %
Bufferkrav			
Beløp i mnok	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Bevaringsbuffer	345	325	326
Motsyklisk buffer	276	260	260
Systemrisikobuffer	415	390	391
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	1 036	976	977
Minimumskrav til ren kjernekapital	622	585	586
Tilgjengelig ren kjernekapital	810	680	810
Spesifikasjon av risikovektet kredittrisiko			
Beløp i mnok	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Lokale og regionale myndigheter	38	41	16
Institusjoner	215	194	197
Foretak	1 409	1 335	1 175
Massemarked	1 722	2 121	2 025
Pantesikkerhet i eiendom:			
- Pantesikkerhet i boligeiendom	5 797	5 493	5 493
- Pantesikkerhet i næringseiendom	2 871	2 205	2 411
Forfalte engasjementer	94	62	62
Obligasjoner med fortrinnsrett	54	65	63
Andeler i verdipapirfond	8	9	7
Egenkapitalposisjoner	364	319	344
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	181	175	166
Sum kredittrisiko	12 751	12 019	11 958

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank				Konsern		
31.12.18	30.09.18	30.09.19		30.09.19	30.09.18	31.12.18
			Beløp i mnok			
256	241	310	Primærnæringer	310	241	256
272	257	286	Bygg og anlegg	286	257	272
375	356	388	Varehandel, hotell og restaurant	388	356	375
230	240	138	Transport og kommunikasjon	138	240	230
3 628	3 557	3 914	Eiendomsdrift	3 890	3 527	3 599
1 408	1 492	1 489	Eiendomsdrift borettslag	1 489	1 492	1 408
508	491	481	Tjenesteytende næring	481	491	508
157	170	266	Finansiell og offentlig sektor	266	170	157
369	360	381	Øvrige næringer	381	360	369
7 205	7 165	7 654	Sum bedriftsmarkedet	7 630	7 134	7 175
14 259	14 140	14 893	Personmarked	14 893	14 140	14 259
21 464	21 305	22 547	Brutto utlån og fordringer på kunder	22 524	21 275	21 434
107	108	110	Tap på utlån til amortisert kost	110	108	107
7	7	6	Tap på utlån til FVOCI	6	7	7
			Verdiendringer utover			
-7	-7	-6	tapstendringer	-6	-7	-7
21 357	21 197	22 437	Netto utlån og fordringer på kunder	22 413	21 166	21 328
						0,0
21 464	21 305	22 547	Brutto utlån og fordringer på kunder	22 524	21 275	21 434
8 412	8 276	8 892	Lån overført til SpareBank1 Boligkreditt	8 892	8 276	8 412
			Lån overført til SpareBank1			
801	576	694	Næringskreditt	694	576	801
30 677	30 157	32 133	Brutto utlånt og fordringer på kunder inkl. kredittforetak	32 109	30 126	30 647
1 615	1 456	1 689	Herav fastrenteutlån	1 689	1 456	1 615
1 606	1 454	1 679	Fastrenteutlån amortisert kost	1 679	1 454	1 606

Kredittkvalitet i utlånsporteføljen

Konsern				
Brutto utlån				
Beløp i mnok	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 31.12.18	20 148	1 153	134	21 434
Overført til trinn 1	433	-430	-2	0
Overført til trinn 2	-583	592	-9	0
Overført til trinn 3	-15	-59	74	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	7 702	298	8	8 008
Økning i saldo eksisterende lån	482	41	3	526
Reduksjon i saldo eksisterende lån	-1 816	-87	-12	-1 915
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-5 312	-188	-24	-5 524
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-0,3		-5	-5
Balanse 30.09.19	21 038	1 319	166	22 524

Konsern				
Brutto utlån				
Beløp i mnok	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 01.01.18	18 715	1 094	151	19 960
Overført til trinn 1	283	-264	-19	0
Overført til trinn 2	-484	486	-2	0
Overført til trinn 3	-9	-7	16	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	6 502	408	2	6 912
Økning i saldo eksisterende lån	479	42	3	524
Reduksjon i saldo eksisterende lån	-1 520	-76	-4	-1 600
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-4 118	-382	-17	-4 518
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-0,1		-3	-3
Balanse 30.09.18	19 847	1 301	127	21 275

Konsern				
Brutto utlån				
Beløp i mnok	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 01.01.18	18 715	1 094	151	19 960
Overført til trinn 1	299	-284	-14	0
Overført til trinn 2	-585	595	-10	0
Overført til trinn 3	-16	-16	32	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	9 276	265	9	9 549
Økning i saldo eksisterende lån	554	45	3	602
Reduksjon i saldo eksisterende lån	-1 727	-100	-12	-1 840
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-6 367	-445	-21	-6 833
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-0,2	-0,1	-3	-4
Balanse 31.12.18	20 148	1 153	134	21 434

Note 6 Overføring av finansielle eiendeler

Banken overfører utlån gjennom salg av kundens boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS eller lån til næringseiendom til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

Banken selger boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt som igjen utsteder obligasjoner til investorer med sikkerhet i de overførte boliglånene. Det er overført lån og kreditter til en verdi av 479 (414) mnok hittil i 2019. Totalt er det fraregnet lån og kreditter til SpareBank 1 Boligkreditt for 8.892 (8.276) mnok ved utgangen av kvartalet. Utlånene selges til virkelig verdi som normalt er balanseført verdi. Se note 5 for spesifikasjon av utlån.

Banken mottar provisjon for de solgte lånene og kredittene tilsvarende renteinntekten på lånene redusert med gjennomsnittlig finansierings-kostnad i kredittforetakene og administrasjons-kostnader. I den grad det oppstår tap vil dette bli avregnet mot den provisjonen samtlige aksjonærer mottar for den gjenstående del av kalenderåret.

De overførte lånene må ha en LTV på under 75 % (60 % på kreditter) på salgstidspunktet. Gjennomsnittlig LTV for de solgte lånene fra Sparebanken Telemark er på om lag 54 (52) %.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS har banken også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning som minst tilsvarer myndighetenes fastsatt krav (inkludert bufferkrav og krav til Pilar II). Aksjonærene skal, dersom

tilfredsstillende kapitaldekning ikke kan oppnås på andre måter, tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er primært proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt AS, subsidiært solidarisk begrenset oppad til det dobbelte av det som bankens andel av aksjene ellers skulle tilsi.

Boligkreditt hadde ved kvartalskiftet om lag 17 % ansvarlig kapital, hvorav om lag 13 % er ren kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i selskapet har banken vurdert det som usannsynlig at det blir innkalt kapital i henhold til denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

Det har blitt tilbakeført 107 (54) mnok i næringslån fra SpareBank 1 Næringskreditt AS i inneværende år. Banken har totalt overførte lån og kreditter til SpareBank 1 Næringskreditt for 694 (576) mnok ved utgangen av kvartalet.

De overførte lånene må ha en LTV på under 60 % på salgstidspunktet. Gjennomsnittlig LTV for de solgte lånene fra Sparebanken Telemark er på om lag 34 (44) %.

Næringskreditt hadde ved kvartalskiftet om lag 21 % kapitaldekning, hvor alt er ren kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i selskapet har banken vurdert det som usannsynlig at det blir innkalt kapital i henhold til denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

For mer informasjon vedrørende avtalene se note 9 i årsregnskapet for 2018.

Note 7 Tap på utlån, garantier m.v

Tabellene i denne noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre se note 5.

Periodens kostnadsførte tap på utlån og garantier

Beløp i mnok	Q3 2019	Q3 2018	2018
Endringer i IFRS 9 nedskrivninger	4,6	-1,5	-4,0
Konstatert tap med tidligere nedskrivninger	13,0	6,0	6,5
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	-1,8	-2,4	-3,4
Andre korreksjoner/amortisering av nedskrivninger	-0,3	0,1	-0,1
Sum tap på utlån og garantier	15,4	2,2	-1,0

Avsetning tap på utlån og garantier

Tap på utlån og garantier	31.12.18	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbet. tidl. konstatert	30.09.19
Beløp i mnok				
Avsetning til tap etter amortisert kost bedriftsmarkedet	83,1	5,6	-4,1	84,7
Avsetning til tap amortisert kost personmarkedet	30,4	3,3		33,6
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	7,1	-0,6		6,5
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	120,6	8,3	-4,1	124,8
Presentert som:				
Netto utlån til kunder - avsetning til tap på utlån	114,0	6,8	-4,1	116,7
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	6,6	1,5		8,1

Tap på utlån og garantier	01.01.18	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbet. tidl. konstatert	30.09.18
Beløp i mnok				
Avsetning til tap etter amortisert kost bedriftsmarkedet	86,6	3,1	-3,4	86,3
Avsetning til tap amortisert kost personmarkedet	31,3	-1,3		30,0
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	6,7	0,2		6,9
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	124,6	1,9	-3,4	123,2
Presentert som:				
Netto utlån til kunder - avsetning til tap på utlån	115,3	3,3	-3,4	115,2
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	9,3	-1,4		7,9

Tap på utlån og garantier	01.01.18	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbet. tidl. konstatert	31.12.18
Beløp i mnok				
Avsetning til tap etter amortisert kost bedriftsmarkedet	86,6	-0,3	-3,0	83,3
Avsetning til tap amortisert kost personmarkedet	31,3	-1,1		30,2
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	6,7	0,4		7,1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	124,6	-1,0	-3,0	120,6
Presentert som:				
Netto utlån til kunder - avsetning til tap på utlån	115,3	1,7	-3,0	114,0
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	9,3	-2,7		6,6

I det følgende presenteres balanseført avsetning totalt for porteføljen som omfattes av nedskrivningsreglene etter IFRS 9. Tabellene under avstemmer inngående og utgående balanse per trinn.

Avstemningsposter inkluderer:

- Bevegelser mellom trinn, hvilket forutsettes å skje før eventuell ny måling av tapsavsetning
- Nye utstedte lån, som reflekterer tapsavsetningen for nye innregnede lån, inkludert utlån som tidligere er fraregnet som følge av endrede vilkår

- Utlån som er fraregnet reflekterer avsetning for utlån som er fraregnet i perioden, uten at det er nedskrevet som følge av kredittap, inkludert lån som er fraregnet som følge av endringer i vilkår
- Ny måling av tap inkluderer effekt av endringer i input eller forutsetninger i modellen, delvis tilbakebetalinger, opptrekk eksisterende kreditt og endringer i måling som følge av overføring mellom trinn.

Balanseført tapsavsetning				
Beløp i mnok	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 31.12.18	30,8	30,4	59,4	120,6
Avsetning til tap overført til trinn 1	9,3	-9,1	-0,3	0
Avsetning til tap overført til trinn 2	-1,6	2,8	-1,2	0
Avsetning til tap overført til trinn 3	-0,2	-2,6	2,8	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	10,7	6,6	0,5	17,9
Økning i måling av tap	5,5	13,1	18,6	37,2
Reduksjon i måling av tap	-15,2	-4,3	-14,5	-34,0
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-4,9	-4,0	-3,8	-12,8
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)			-4,1	-4,1
Balanse 30.09.19	34,3	32,9	57,6	124,8
herav bedriftsmarkedet	27,1	14,9	42,7	84,7
herav personmarkedet	7,3	18,0	14,8	40,1

Balanseført tapsavsetning				
Beløp i mnok	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 01.01.18	34,4	33,4	56,7	124,6
Avsetning til tap overført til trinn 1	11,4	-6,3	-5,1	0
Avsetning til tap overført til trinn 2	-2,3	2,8	-0,5	0
Avsetning til tap overført til trinn 3	-0,2	-0,5	0,7	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	9,5	5,1	0,2	14,8
Økning i måling av tap	3,3	13,5	10,2	26,9
Reduksjon i måling av tap	-20,3	-4,7	-0,7	-25,7
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-4,0	-7,5	-2,5	-14,0
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)			-3,4	-3,4
Balanse 30.09.18	31,8	35,7	55,7	123,2
herav bedriftsmarkedet	24,4	19,1	42,7	86,3
herav personmarkedet	7,3	16,6	13,0	36,9

Balanseført tapsavsetning				
Beløp i mnok	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 01.01.18	34,4	33,4	56,7	124,6
Avsetning til tap overført til trinn 1	9,2	-4,9	-4,3	0
Avsetning til tap overført til trinn 2	-2,2	4,8	-2,6	0
Avsetning til tap overført til trinn 3	-0,4	-4,4	4,7	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	13,1	5,7	0,7	19,6
Økning i måling av tap	2,5	13,1	11,4	27,0
Reduksjon i måling av tap	-17,7	-8,0	-1,5	-27,2
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-8,2	-9,4	-2,8	-20,4
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)			-3,0	-3,0
Balanse 31.12.18	30,8	30,4	59,4	120,6
herav bedriftsmarkedet	23,1	14,4	45,8	83,3
herav personmarkedet	7,7	16,0	13,7	37,3

Note 8 Finansielle derivater

Tabellene nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld, samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld.

Kontraktsvolumet viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater.

Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i

finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Derivatene skal sikre endringer i virkelig verdi som følge av endring i markedsrenten. Kun rentesikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet (funding) defineres som «virkelig verdi sikring» i henhold til IAS 39. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Rentesikringene forfallsprofil er henholdsvis 4,1 (5,1) år og 8,6 (9,6) år.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

Virkelig verdi sikring	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Beløp i mnok			
Netto resultatføring på sikringsinstrumentene	-4,6	5,7	1,3
Netto resultatføring på sikringsobjektene	4,6	-5,6	-1,3
Sum virkelig verdi sikringer	-0,0	0,0	-0,0
Akkumulert sikringsjusteringer på sikringsobjektene	7,0	-5,6	2,5

	30.09.19			30.09.18			31.12.18		
	Kontrakts- sum	Virkelig verdi		Kontrakts- sum	Virkelig verdi		Kontrakts- sum	Virkelig verdi	
Beløp i mnok		Eiendeler	Forplikt.		Eiendeler	Forplikt.		Eiendeler	Forplikt.
Rentebytteavtale - sikring av kunderelaterte avtaler til virkelig verdi over resultatet	1 633	17	14	1 408	2	4	1 617	8	10
Rentebytteavtale - sikring av rentepapirer	60	1	1	80	1	2	80	1	2
Rentebytteavtale - sikring av virkelig verdi av fastrenteinnlån	800	36	0	575	17	0	750	19	0
Totalt renteinstrumenter	2 493	53	15	2 063	20	6	2 447	27	13

Verdsettelse av derivater til virkelig verdi er basert på observerbare markedspriser, se note 12. Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er identiske med konserntallene.

Note 9 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser. Banken utarbeider årlig en likviditetsstrategi, som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Bankens likviditetsrisiko avdekkes gjennom bankens likviditetsreserve/buffer. Hovedmålet for banken er å opprettholde bankens overlevelsessevne i en normalsituasjon,

uten ekstern funding i 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en «stor stress» situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Banken har en daglig styring etter ovennevnte mål. I tillegg er det etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser.

Gjenværende restløpetid på bankens langsiktige finansiering var ved utgangen av kvartalet på 2,8 (3,1) år.

LCR var 137 (183) % ved utgangen av kvartalet og gjennomsnittlig LCR var 158 (246) % hittil i 2019.

Note 10 Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank			Beløp i mnok	Konsern		
2018	Q3 2018	Q3 2019		Q3 2019	Q3 2018	2018
			Provisjonsinntekter			
4	3	3	Garantiprovisjon	3	3	4
10	8	7	Verdipapiriomsetning og forvaltning	7	8	10
38	29	30	Forsikringstjenester	30	29	38
68	51	56	Betalingsformidling	56	51	68
			Provisjonsinntekter eiendomsmegling	24	26	34
5	4	5	Andre provisjonsinntekter	5	4	5
126	94	101	Sum provisjonsinntekt ekskl. kredittforetak	124	120	160
66	50	52	Provisjonsinntekter fra SB1 Boligkreditt *	52	50	66
4	3	4	Provisjonsinntekter fra SB1 Næringskreditt *	4	3	4
70	53	55	Sum provisjonsinntekt fra kredittforetak	55	53	70
197	146	156	Sum provisjonsinntekt	180	172	231
			Provisjonskostnader			
21	16	16	Betalingsformidling	16	16	21
0,7	0,5	0,5	Andre gebyrer og provisjonskostnader	0,5	0,5	0,7
22	16	16	Sum provisjonskostnader	16	16	22
175	130	140	Netto provisjonsinntekter	163	156	209
			Andre driftsinntekter			
2	2	2	Leieinntekter faste eiendommer	2	2	2
4	4		Gevinst ved salg av eiendom		4	4
			Andre inntekter eiendomsmegling	11	10	14
0,8	0,04	0,3	Andre driftsinntekter	0,3	0,1	0,8
8	6	2	Sum andre driftsinntekter	13	16	22
183	136	142	Netto provisjons- og andre inntekter	176	172	231

* Banken mottar provisjonsinntekter for overførte lån og kreditter fra SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt inntil de er nedbetalt av lånekunden. Provisjonen beregnes hver måned av akkumulert saldo på overførte lån og kreditter, og provisjonsatsen er en andel av den margin som kredittforetakene har på sine lån og kreditter.

Note 11 Netto resultat fra finansielle eiendeler

Morbank			Beløp i mnok	Konsern		
2018	Q3 2018	Q3 2019		Q3 2019	Q3 2018	2018
19	19	11	Utbytte fra aksjer og egenkapitalbevis	11	19	19
1	1	2	Utbytte fra datterselskap			
22	22	52	Inntekt av eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	62	21	30
24	24	53	Netto resultat fra eierinteresser DS og FKV	62	21	30
-5,5	-3,7	-0,5	Netto resultat fra obligasjoner og sertifikater	-0,5	-3,7	-5,5
0,3	1,1	-0,4	Netto resultat fra finansielle derivater	-0,4	1,1	0,3
21	-0,1	0,1	Realiserte instrumenter vurdert til virkelig verdi	0,1	-1	20
0,2	22	2,8	Verdiendring av instrumenter vurdert til virkelig verdi	2,8	22	0,2
21	22	3	Netto resultat fra aksjer, egenkapitalbevis og andeler	3	21	20
59	62	66	Sum netto resultat fra finansielle investeringer	75	59	64

Note 12 Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Tabellene i denne noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre se note 5.

Klassifisering av finansielle instrumenter

Tabellene under viser klassifisering av finansielle instrumenter i:

Kategori 1	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat.
Kategori 2	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat, bestemt regnskapsført til virkelig verdi verdi
Kategori 3	Finansielle derivater som sikringsinstrumenter
Kategori 4	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost inkludert forpliktelser som er utpekt som sikringsobjekter

Konsern					
30.09.19					
Beløp i mnok	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Totalt
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				17	17
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				854	854
Netto utlån til og fordringer på kunder	13 283	1 689		7 441	22 413
Rentebærende verdipapirer	1 143				1 143
Finansielle derivater			53		53
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	843				843
Sum eiendeler	15 269	1 689	53	8 312	25 324
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				150	150
Innskudd fra og gjeld til kunder				16 119	16 119
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				5 606	5 606
Finansielle derivater	15				15
Ansvarlig lånekapital				251	251
Sum gjeld	15			22 126	22 141

Konsern**30.09.18**

Beløp i mnok	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Totalt
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				71	71
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				875	875
Netto utlån til og fordringer på kunder	13 878	1 456		5 832	21 166
Rentebærende verdipapirer	1 209				1 209
Finansielle derivater			20		20
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	733				733
Sum eiendeler	15 820	1 456	20	6 778	24 074

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				150	150
Innskudd fra og gjeld til kunder				15 201	15 201
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				5 605	5 605
Finansielle derivater	6				6
Ansvarlig lånekapital				250	250
Sum gjeld	6			21 207	21 213

Konsern**31.12.18**

Beløp i mnok	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Totalt
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				30	30
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				911	911
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 884	1 615		6 829	21 328
Rentebærende verdipapirer	989				989
Finansielle derivater			27		27
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	791				791
Sum eiendeler	14 663	1 615	27	7 770	24 075

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				150	150
Innskudd fra og gjeld til kunder				15 053	15 053
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				5 620	5 620
Finansielle derivater	13				13
Ansvarlig lånekapital				251	251
Sum gjeld	13			21 073	21 086

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsattes ved bruk av noterte priser i aktive markeder.

Markedspris på balansedagen er benyttet. Markedet anses aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksternt observerbare priser, kurser eller renter fra en børs, forhandler, megler eller lignende, og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer, statskasseveksler og statsobligasjoner.

Nivå 2: Verdsattelse ved bruk av observerbare markedsdata.

Verdsattes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter.

Nivå 3: Verdsattelse på annen måte enn basert på observerbare markedsdata.

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig ved bruk av nivå 1 eller 2 benyttes verdsattelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon. Instrumenter i denne kategori verdsattes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, og modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

Tabellene i denne noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre (se note 5).

Beløp i mnok	30.09.19				30.09.18			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Eiendeler								
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
-Fastrenteutlån			1 689	1 689			1 456	1 456
-Rentebærende verdipapirer		1 143		1 143		1 209		1 209
-Derivater		53		53		20		20
-Boliglån til virkelig verdi over OCI			13 283	13 283			13 878	13 878
-Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	46	14	783	843	51	10	672	733
Sum eiendeler til virkelig verdi	46	1 210	15 755	17 011	51	1 239	16 007	17 296
Forpliktelser								
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet								
-Derivater		15		15		6		6
Sum forpliktelser til virkelig verdi		15		15		6		6

Beløp i mnok	31.12.18			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
-Fastrenteutlån			1 615	1 615
-Rentebærende verdipapirer		989		989
-Derivater		27		27
-Boliglån til virkelig verdi over OCI			12 884	12 884
-Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	45	13	733	791
Sum eiendeler til virkelig verdi	45	1 029	15 232	16 305

Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
-Derivater		13		13
Sum forpliktelser til virkelig verdi		13		13

Verdiendringer på instrumenter i nivå 3	Fast-rente-utlån	Boliglån til virkelig verdi over OCI	Aksjer, ek-bevis og andeler	Total
Beløp i mnok				
Balansført verdi 31.12.18	1 615	12 884	733	15 232
Netto gevinst/tap (-) gjennom året	1,4		0,2	1,6
Investeringer i perioden			50	50
Salg i perioden (til bokført verdi)			-0,4	-0,4
Netto volumendring i perioden	73	399		472
Balansført verdi 30.09.19	1 689	13 283	783	15 755

Utover ovennevnte finansielle eiendeler og gjelder som er balanseført til virkelig verdi er bankens øvrige finansielle eiendeler og gjeld (finansielle instrumenter) balanseført

til amortisert kost. Virkelig verdi av disse finansielle instrumentene forventes ikke å avvike vesentlig fra balanseført verdi.

Note 13 Andre eiendeler

Morbank			Beløp i mnok	Konsern		
31.12.18	30.09.18	30.09.19		30.09.19	30.09.18	31.12.18
			Kundefordringer	19	20	15
9	8	10	Opptjente ikke mottatte inntekter	8	8	9
4	8	1	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	4	10	5
14	1	4	Annet	6	4	17
27	16	15	Sum andre eiendeler	38	41	46

Note 14 Innskudd fra kunder

Tabellene i denne noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av innskudd fra døtre. Disse tilhører sektor

omsetning/drift eiendommer. Følgende innskudd fra døtre som er eliminert i konsern: 30.09.19: 31 mnok, 30.09.18: 42 mnok, 31.12.18: 41 mnok.

Beløp i mnok	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Innskudd fordelt på sektor og næring			
Primærnæringer	113	108	108
Bygg og anlegg	262	254	305
Varehandel, hotell og restaurant	445	494	506
Transport og kommunikasjon	228	166	177
Eiendomsdrift	1 102	1 020	915
Eiendomsdrift borettslag	213	219	208
Tjenesteytende næring	1 349	1 190	1 225
Finansiell og offentlig sektor	505	404	381
Øvrige næringer	328	354	356
Sum næring	4 545	4 210	4 180
Personmarked	11 574	10 991	10 873
Sum innskudd fra kunder	16 119	15 201	15 053

Note 15 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Finansielle innlån

Beløp i mnok	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Lån fra kredittinstitusjoner			
- pålydende verdi	150	150	150
- bokført verdi	150	150	150
Obligasjonsgjeld			
- pålydende verdi	5 551	5 576	5 587
- bokført verdi	5 606	5 605	5 620
Sum finansielle innlån, pålydende verdi	5 701	5 726	5 737
Sum finansielle innlån, bokført verdi	5 756	5 755	5 770
Gjennomsnittlig rente finansielle innlån	2,2 %	1,8 %	1,9 %

Endring i finansielle innlån

Beløp i mnok	30.09.19	Emittert/ utvidet i 2019	Forfalt/ innløst i 2019	31.12.18
Lån fra kredittinstitusjoner, nominell verdi	150			150
Obligasjonslån, nominell verdi	5 551	550	586	5 587
Påløpte renter	31			19
Verdijusteringer	24			14
Sum finansielle innlån, pålydende verdi	5 756	550	586	5 770

Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er identiske med konserntallene.

Note 16 Ansvarlig lånekapital

Tidsbegrenset ansvarlig obligasjonslån

Beløp i mnok	Konsern		
	30.09.19	30.09.18	31.12.18
FRN ansvarlig obligasjonslån 2016/2021 med innløsningsrett for utsteder	150	150	150
FRN ansvarlig obligasjonslån 2017/2022 med innløsningsrett for utsteder	50	50	50
FRN ansvarlig obligasjonslån 2018/2023 med innløsningsrett for utsteder	50	50	50
Påløpte renter	1,1	0,9	1,0
Verdijusteringer	-0,3	-0,4	-0,4
Sum ansvarlig lån, tidsbegrenset	251	250	251
Gjennomsnittlig rente ansvarlig lånekapital	3,3 %	3,0 %	3,0 %

Endring i ansvarlig lånekapital

Beløp i mnok	30.09.19	Emittert/ utvidet i 2019	Forfalt/ innløst i 2019	31.12.18
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	250	0	0	250
Påløpte renter	1			1
Verdijusteringer	-0,3			-0,4
Sum ansvarlig lånekapital	251	0	0	251

Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er identiske med konserntallene.

Note 17 Annen gjeld og forpliktelser

Morbank			Beløp i mnok	Konsern		
31.12.18	30.09.18	30.09.19		30.09.19	30.09.18	31.12.18
			Annen gjeld og forpliktelser			
7	8	8	Avsetning tap på garantier	8	8	7
27	18	27	Påløpte kostnader/mottatte, ikke opptjente inntekter	34	27	34
10	10	3	Leverandørgjeld	7	12	11
69	61	63	Betalbar skatt	65	62	71
22	28	10	Netto pensjonforpliktelse	10	28	22
4	4	4	Tidligere avsatte, ikke utbetalte gaver	4	4	4
11	31	33	Mellomværende kredittforetak	33	31	11
		35	IFRS 16 Forpliktelser knyttet til leieavtaler*	3		
32	26	40	Annen gjeld	48	34	36
182	187	224	Sum annen gjeld og forpliktelser	212	206	196
			Andre forpliktelser			
1 777	1 800	1 684	Ubenyttede kreditter	1 684	1 800	1 777
325	336	313	Garantier	313	336	325
2 102	2 136	1 997	Sum andre forpliktelser	1 997	2 136	2 102
			Pantstillelser			
301	312	970	Verdipapirer	970	312	301
301	312	970	Sum pantstillelser	970	312	301

* Gjelder fra 01.01.19, se note 19 for ytterligere spesifisering.

Pågående rettsvister

Banken er ikke involvert i rettsvister som innebærer avsetningsbehov for fremtidige forpliktelser.

Note 18 Egenkapitalbevisiere og spredning av egenkapitalbevis

Det var 3.200 egenkapitalsbevisiere per 30.09.19.

	Antall	% av totalt antall ek-bevis
SPAREBANKSTIFTELSEN TELEMARKE - GRENLAND	3 211 471	29,5 %
SPAREBANKSTIFTELSEN TELEMARKE - HOLLA OG LUNDE	3 016 665	27,7 %
VPF EIKA EGENKAPITALBEVIS	432 362	4,0 %
Morgan Stanley & Co. Int. Plc.	323 728	3,0 %
SKATTUM INVEST AS	156 579	1,4 %
DnB NOR Bank ASA	140 000	1,3 %
BABORD AS	117 078	1,1 %
VERDIPAPIRFONDET SR BANK UTBYTTE	105 641	1,0 %
SKOGEN INVESTERING AS	100 554	0,9 %
PENSJONSORDNINGEN	70 000	0,6 %
CATILINA INVEST AS	67 559	0,6 %
MELESIO CAPITAL AS	65 709	0,6 %
FOR FUTURE INVEST AS	60 000	0,6 %
WENAASGRUPPEN AS	53 000	0,5 %
NORDEA NORDIC SM CAP FD	52 024	0,5 %
EWS STIFTELSEN	51 875	0,5 %
SpareBank 1 BV	50 351	0,5 %
PARETO INVEST AS	43 859	0,4 %
BRATSBERG BRYGGE INVEST AS	40 770	0,4 %
SOBER KAPITAL AS	40 184	0,4 %
Sum 20 største	8 199 409	75,2 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	2 699 221	24,8 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	10 898 630	100,0 %

Egenkapitalbevisbrøk	Morbank		
	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Beløp i mnok			
Eierandelskapital	1 090	730	1 090
Overkursfond	98	18	98
Utjevningsfond ekskl utbytte og annen egenkapital	245	189	245
Sum egenkapitalbeviserens kapital	1 434	937	1 434
Sparebankens fond ekskl gaver og annen egenkapital	1 490	1 667	1 490
Sum samfunnsleid kapital	1 490	1 667	1 490
Egenkapital ekskl utbytte, gaver, hybridkapital og annen egenkapital	2 924	2 604	2 924
Eierandelsbrøk etter utbytte og gaver	49,0 %	36,0 %	49,0 %
Vektet eierbrøk 2018 *			39,7 %

* Beregnet 36,0 % fra 01.01. -02.10.18, og 51,1 % 03.10. -31.12.18

Note 19 IFRS 16 overgangseffekter

Implementering av IFRS 16 Leieavtaler med virkning fra 01.01.19 vil primært påvirke leietakers regnskapsføring og vil føre til at vesentlige leieavtaler for konsernet balanseføres. Standarden fjerner skille mellom operasjonell og finansiell leie og krever innregning av en bruksrettseiendel (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for vesentlige leiekontrakter.

Sparebanken Telemark benytter seg av fritaket i IFRS 16 for kortsiktige leieavtaler (under 12 måneder) eller leieavtaler av lav verdi (under 5.000 USD).

Sparebanken Telemark velger å anvende IFRS 16 modifisert

retrospektivt og sammenligningstall er ikke utarbeidet. Eiendel og forpliktelse settes dermed lik per 01.01.19. Konsernet har kun faste leieforpliktelser. Nåverdien av leieforpliktelsen beregnes ved å neddiskontere resterende leiebetalinger med bankens marginale lånerente (fundingrente). Opsjoner til å forlenge leieperioden tas med dersom de med rimelig sikkerhet forventes å bli benyttet. Nåverdien for opsjonen innregnes da i leieforpliktelsen og bruksretten.

Resultatregnskapet vil også påvirkes fordi driftskostnader vil bli erstattet med renter på leieforpliktelsen og avskrivninger på bruksretten. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliktelsen.

Morbank		Beløp i mnok	Konsern	
01.01.19	30.09.19		30.09.19	01.01.19
Balanse				
39	35	Leieforpliktelser	3	4
39	34	Bruksrett	3	4
Q3 2019		Beløp i tnok	Q3 2019	
Resultatregnskap				
4 940		Akkumulerte avskrivninger	896	
555		Rentekostnader	58	
Effekter IFRS 16				
5 054		Reduksjon driftskostnader etter IAS 17	911	
5 495		Økning kostnader etter IFRS 16	954	
-442		Endring i resultat før skatt	-43	

Note 20 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet hendelser av vesentlig betydning som påvirker konsernets delårsregnskap per utgangen av tredje kvartal 2019.

Banken for Telemark og telemarkinger

Organisasjonsnummer: 937 891 334
Telefon: 915 02610

post@sb1telemark.no
sb1telemark.no

Postboks 188, 3901 Porsgrunn

Storgata 117, 3921 Porsgrunn